

Opas EET-projekteihin Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille

Kohderyhmänä 7–9-vuotiaat lapset

Jenna Timonen

5/2023

TIIVISTELMÄ

Tekijät: Jenna Timonen

Opinnäytetyön muoto: toiminnallinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Ilkka Lukkari, Juha Peltonen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämä opinnäytetyö on opas, joka on tehty toiminnallisena opinnäytetyönä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille, jotka osallistuvat koulun opiskelijaprojekteihin, joissa teemana on ennalta estävä toiminta. Opas on suunnattu erityisesti ennalta estävän työn -projekteihin, joissa kohderyhmänä on 7–9-vuotiaat lapset, mutta opasta voi soveltaa myös muihin ikäryhmiin. Produktin toimivuuden testaaminen ei sisälly tähän opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyössä aluksi käydään läpi projektityöskentelyä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan näkökulmasta. Osiossa kerrotaan mistä projektien ideat tulevat Poliisiammattikorkeakoululle, kuinka ne etenevät ja mitä niissä on hyvä ottaa huomioon. Lisäksi käydään läpi projektin jäsenten tärkeimmät tehtävät sekä niiden sisällöt. Projektiteeman jälkeen käsitellään poliisin ennalta estävää työtä sekä 7–9-vuotiaan lapsen muun muassa fyysisen kehityksen näkökulmasta. Tätä seuraa Lasten kanssa työskentely -osio, jonka tarkoituksena oli hankkia tietoa aiheesta kyselytutkimuksella. Erittäin heikon vastausprosentin takia päädyttiin käsittelemään perusopetusta Suomessa, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet –ohjeen pohjalta. Opinnäytetyön lopussa käsitellään produktin syntymistä.

Opinnäytetyötä tehdessä projektityöskentelystä tärkeimpinä asioina nousi vastuun jakaminen, jotta vain projektipäällikkö ei hoida kaikkia tarvittavia asioita itse sekä muiden projektiryhmän jäsenten ajan tasalla pitäminen. Lasten kanssa työskennellessä on puolestaan tärkeää huomioida lapsen kehityksen taso, jolloin opetuksesta saadaan lapselle mielekästä ja oppiminen on merkityksellistä. Parhaimmillaan opetuksen ohella lapsi voi myös kehittää muun muassa sosiaalisia taitojaan ryhmätöiden merkeissä.

Sivumäärä: 38 + 14 liitesivua

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 5/2023

Avainsanat: ennalta estävä työ, projekti, lapsen kehitys (7–9-vuotias), produkti, opas, toiminnallinen opinnäytetyö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUSKYSYMYKSET	3
3 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	4
4 PROJEKTITYÖSKENTELY	7
4.1 Mikä projekti on?	7
4.2 Projekti Poliisiammattikorkeakoulussa	7
4.2.1 Projekti-idea	8
4.2.2 Projektiin mukaan lähteminen	9
4.2.3 Projektin käynnistäminen	9
4.2.4 Viestintä	9
4.2.5 Projektisuunnitelma	10
4.2.6 Projektin vierailu	12
4.2.7 Projektin päättäminen	12
4.3 Projektin jäsenet	13
4.3.1 Projektipäällikkö	13
4.3.2 Projektisuunnittelija	14
4.3.3 Ryhmän jäsen	15
5 POLIISIN ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA	16
5.1 Poliisin ennalta estävän työn tavoitteet	16
5.2 Ennalta estävän toiminnan työmuodot	17
5.3 Poliisin ennalta estävän toiminnan kohteet ja strategiset linjaukset 2019–2023	18
6 7–9-VUOTIAAN LAPSEN KEHITYS	20
6.1 Fyysinen kehitys	20
6.2 Persoonallisuuden kehitys	20
6.3 Sosiaalinen kehitys	21
6.4 Kognitiivinen kehitys	22
7 LASTEN KANSSA TYÖSKENTELY -KYSELYTUTKIMUS	24
7.1 Haasteet	25
7.2 Kyselyn tulokset	25
7.2.1 Huomioonotettavat asiat	26
7.2.2 Mahdolliset opetustavat	26
7.2.3 Käsiteltävät aiheet	27

7.2.4 Muuta aiheeseen liittyvää?	29
8 PERUSOPETUS SUOMESSA	30
8.1 Perusopetuslaki ja valtioneuvoston asetus	30
8.2 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet	31
8.3 Valtakunnalliset tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen	31
8.4 Vuosiluokat 1–2	34
9 POHDINTA	35
9.1 Produktin sisältö	35
9.1.1 Projektityöskentely	35
9.1.2 EET – kohderyhmänä 7–9-vuotiaat	37
9.2 Produktin viimeistely	39
LÄHTEET	40
LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Olin itse mukana Poliisiammattikorkeakoulun ennalta estävän työn opiskelijaprojektissa alkuvuodesta 2022, jolloin vierailimme projektiryhmän kanssa eräällä ala-asteella. Projektissa oli mukana kuusi opiskelijaa, ja kaikki toimivat pareittain omien teemojensa kanssa. Pidimme parini kanssa liikenneteemaan liittyen kaksi oppituntia, 0–2 luokkalaisille lapsille. Projektin alkaessa tuntui, että kelläkään opiskelijalla ei ollut tietoa, kuinka projekteissa toimitaan ja mitä pitäisi ottaa huomioon. Itselläni ei ainakaan ollut kokemusta projektityöskentelystä, joten opastus ja ohjeistus projektissa työskentelemiseen olisi ollut tarpeen. Tällöin projektin eteneminen olisi varmasti ollut sujuvampaa, viestintä selkeämpää ja kokonaisuudessaan organisointi parempaa. Oman kokemukseni pohjalta syntyi idea opinnäytetyöhön, jossa luotaisiin opas ennalta estävän työn projekteihin Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille.

Kokonaisuudessaan ennalta estävä työ olisi ollut todella laaja käsite, joten rajasin ennalta estävän työn kohderyhmäksi 7–9-vuotiaat lapset. Päädyin kyseiseen ikäryhmään sillä, että olin itse ollut koulun opiskelijaprojektissa pitämässä tunteja samanikäisille, joten kokemusta kyseisen ikäryhmän kanssa työskentelystä löytyi muun muassa sitä kautta.

Työssäni selvitetään, millaista projektityöskentely erityisesti Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojekteissa on. Selvitän mistä projekti-ideat tulevat Poliisiammattikorkeakoululle ja mitä projektin edetessä tapahtuu, sekä mitä on hyvä ottaa huomioon. Lisäksi listaan tärkeimmät ryhmän jäsenten tehtävät ja mitä niihin kuuluu.

Koska opinnäytetyöni teemaan kuuluu ennalta estävä toiminta, käyn läpi poliisin ennalta estävän toiminnan tavoitteita, työmuodot sekä kohteita. Ennalta estävä työn strategiassa on määritelty toimintaa muun muassa lasten, nuorten ja oppilaitosten kanssa, joten tuon esille näihin liittyviä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojektiin osallistuvan opiskelijan kannalta tärkeimpiä asioita.

Käyn työssäni läpi myös 7–9-vuotiaan lapsen fyysistä, sosiaalista, älyllistä sekä persoonallisuuden kehitystä, sillä lapsen kehitys on hyvä huomioida lapsen kanssa työskennellessä.

Kaksi viimeistä osiota käsittelevät itsessään lasten kanssa työskentelyä. Tarkoitukseni oli hankkia tietoa lasten kanssa työskentelystä 1.–3. -luokkien opettajilta, mutta noin sadasta sähköpostikyselyn vastaanottaneesta opettajasta vain yksi vastasi. Päätin käydä läpi saamani vastauksen silti opinnäytetyössäni, mutta lisäksi hankin tietoa lasten kanssa työskentelystä ja opetuksesta kirjoista ja internetistä. Pääasiassa Opetushallituksen sivuilta sain tietoa perusopetuksesta ja sen tavoitteista.

Opinnäytetyöni tuotoksena syntyi opas, joka on jaettu kahteen päälukuun:

Projektityöskentely ja EET, kohderyhmänä 7–9-vuotiaat. Projektityöskentely -osiossa ohjeistetaan Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojekteissa työskentelyyn, mitä projektissa on hyvä ottaa huomioon ja mitä tehtäviä on hyvä hoitaa missäkin vaiheessa projektia. EET kohderyhmänä 7–9-vuotiaat –osiossa käsitellään lasten kanssa työskentelyssä huomioon otettavia asioita, millaisia opetustapoja kouluvierailulla opiskelija voi käyttää. Loppuun on lisättyä muutamia esimerkki aiheita, joita poliisiopiskelija voi kyseisen kohderyhmän kanssa käsitellä. Lisäksi lopussa on muuta aiheeseen liittyvää osio.

2 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyössäni selvitän, mitä lasten kanssa työskennellessä on hyvä ottaa huomioon, millainen opettaminen sopii kohderyhmäni ikäisille lapsille ja millaista projektityöskentely on. Ala-asteikäisillä lapsilla kehitys on eri vaiheissa ja kaikki toimintatavat eivät sovi kaikille. On tärkeä löytää oikea työskentelytapa jokaisen kohderyhmän kanssa ja huomioida heidän kehityksensä ja taitonsa. Kun lapsen kehityksen taso huomioidaan, saadaan ennalta estävästä työstä lapselle mielenkiintoista ja hän keskittyy paremmin aiheen käsittelyyn.

Opiskelijalle projektissa työskentely voi olla täysin uusi asia, joten projektityöskentelyyn on hyvä olla olemassa opas. Projektissa on hyvä jakaa roolit sen jäsenille, jolloin vastuu jakautuu tasaisemmin sekä tehdä projektisuunnitelma, jolloin projektin eteneminen on selkeämpää.

Tarkempina tutkimuskysymyksinä ovat:

1. Mitä ja millaista projektityöskentely on?
2. Miten 7–9-vuotiaiden kehitys on edennyt?
3. Mitä tulee ottaa huomioon 7–9-vuotiaiden kanssa työskentelyssä?
4. Millaisia opetustapoja 7–9-vuotiaiden kanssa voi hyödyntää?

Opinnäytetyöni tavoitteena on siis löytää vastaukset edellä mainittuihin kysymyksiin ja luoda vastausten pohjalta opas ala-asteikäisiä koskevia ennalta estävän työn projekteja varten. Näiden kysymysten pohjalta saadaan tietoa siitä, miten 7–9-vuotiaiden EET-projekteja tulee lähteä työstämään ja mitä ottaa kyseisessä ala-asteikäisten kohderyhmässä huomioon.

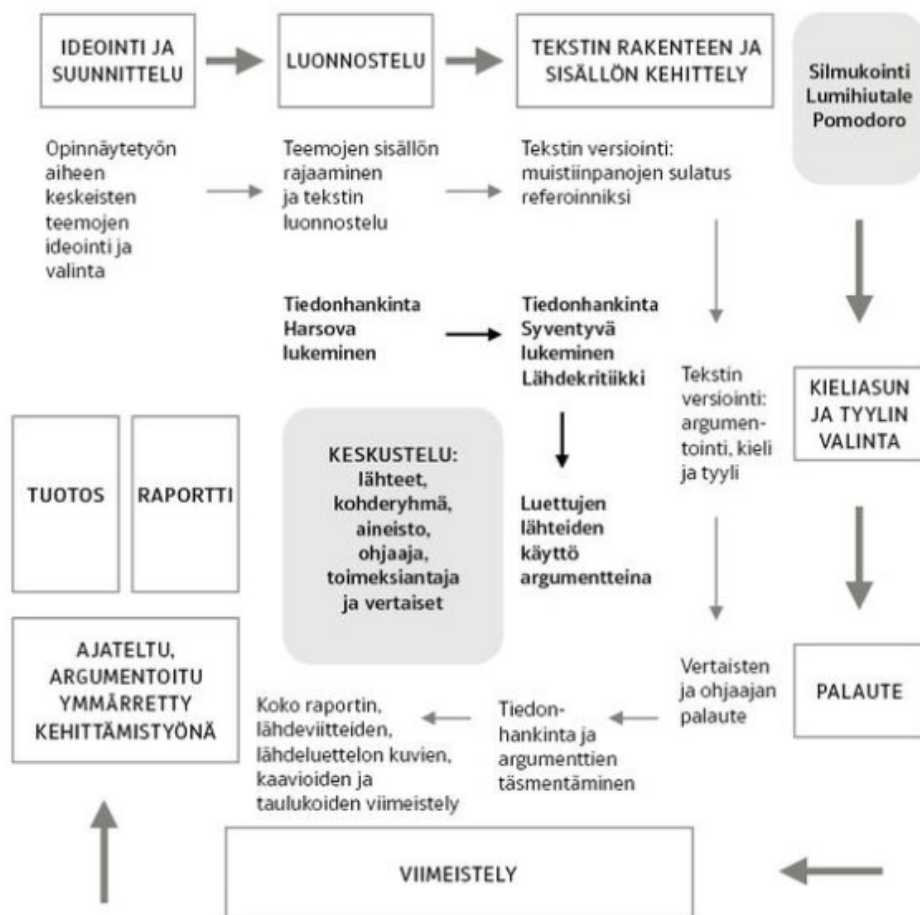
3 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Tutkimuksen ja kehittämisen erot eivät ole aina selkeät. Molemmista tavoista löytyy kuitenkin useita yhteisiä piirteitä, kuten kehittävän ja tutkimuksellisen toiminnan käytännönläheisyys, kehittämisen yhteisöllisyys sekä kehittäminen on tavallisesti kontekstiin sidottua. Toiminnan tutkimuksellisen kehittämisen muotoja on ammattikorkeakouluissa nimetty eri tavoin, mutta yläkäsitteenä voidaan puhua kehittämistoiminnasta. (Kostamo, Airaksinen, Vilka 2022, luettu: 20.5.2023.)

Toiminnallinen opinnäytetyö on toiselta nimeltään kehittämistyö. Tarve työlle tulee usein suoraan työelämästä, jonka pohjalta luodaan haluttu tuotos. Kehittämistyön alussa tulee määritellä tavoitteet, suunnitella toteutusta, valita kehittämistyön menetelmä, aikatauluttaa työskentelyä sekä tekijän tulee pohtia, miten opinnäytetyönä syntynyttä tuotosta arvioidaan ja palautetta kerätään. Opinnäytetyössä kohtaa teoria- sekä asiantuntijatieto, jotka kohtaavat kokemukseen perustuvan tiedon. Työn tekijä tuo työhön omaa kokemustaan työelämästä ja opinnoista. (Kostamo ym. 2022, luettu: 20.5.2023.)

Toiminnallinen opinnäytetyö on kokonaisuudessaan projekti, mutta raportointi, eli työn kirjoittaminen on puolestaan prosessi. Tämä tarkoittaa, ettei opinnäytetyön raportointi etene lineaarisesti, vaan toiminta ja teoria tukevat toisiaan työn edetessä. Työn eteneminen sisältää siis useita eri vaiheita. Työnkuva saattaa muuttua projektin edetessä uutta tietoa ja näkökulmia löydettyäessä. (Kostamo ym. 2022, luettu: 20.5.2023.)

Kuva 1. Tutkimuksellisen kehittämistyön eteneminen (Kuva: Kostamo, Airaksinen ja Vilka 2022).

Opinnäytetyön teorian lähteet voivat olla monenlaisia. Lähteitä voi olla esimerkiksi tuotetut aineistot, toimintaa ohjaavat ja säätelevät aineistot sekä ihmisten omat kokemuksiin ja käsityksiin liittyvät aineistot. Toimintaa ohjaavia ja sääteleviä aineistoja ovat esimerkiksi asetukset, säädökset sekä lait. Käsityksiin ja kokemuksiin perustuvat aineistot voivat puolestaan olla esimerkiksi henkilöiden välistä keskustelua ryhmässä. Opinnäytetyössä opiskelijan on myös tärkeä tuoda esille omaa ammatillista näkökulmaa. (Kostamo ym. 2022, luettu: 20.5.2023.)

Toiminnallisen opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on kehittää opiskelijan ammatillista asiantuntijuutta. Prosessin edetessä ja uuden tiedon löytyessä tulee myös uusia näkökulmia. Usein, kun työ on saatu valmiiksi, lopputuotos arvioidaan työn tilaajan toimesta. Tuotoksen toimivuutta on myös hyvä kokeilla käytännössä. (Kostamo ym. 2022, luettu: 20.5.2023.)

Tämä opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena opinnäytetyönä. Valitsin kyseisen tutkimusmenetelmän, sillä alusta asti tavoitteenani oli kehittää jotakin toimintaa. Tässä tapauksessa siis Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelijaprojekteissa työskentelyä, erityisesti ennalta estävän työn projekteissa. Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena tulee tuotos taikka raportti, ja tässä työssä tuotoksena on opas projektityöskentelyyn.

4 PROJEKTITYÖSKENTELY

Tässä osiossa kerron projektityöskentelystä. Käyn läpi, mitä projektilla tarkoitetaan, miten projekti toteutetaan ja millainen projektiryhmän kokoonpano on. Kerron yleisesti projektissa mukana olemisesta, mutta eniten olen tuonut esille asioita, joita Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijalle tulee vastaan opiskelijaprojektissa.

4.1 Mikä projekti on?

Projekti on työ, jonka tavoitteena on saavuttaa jokin ennalta määritelty tavoite. Projekteja perustetaan, koska asetetut tavoitteet eivät täyty ilman projektiryhmän perustamista. Yhteistä kaikille projekteille se, että projektin etenemistä ohjataan johdetusti ja suunnitelmallisesti, projektin läpiviennistä on olemassa suunnitelma sekä selkeä tavoite, joka voi olla esimerkiksi toiminnallinen, toimintaa muuttava taikka toteuttava tavoite. Lisäksi projekteissa yhteistä on ihmisten välinen yhteistoiminta, projektin jäsenten roolit ja vastuualueet sekä projektille asetettu aikataulu ja päättymispäivä. (Kettunen 2009, 15.)

Projekteissa on myös tietysti eroja. Projektit eroavat toisistaan tarkoituksensa ja toteutustapansa lisäksi muun muassa keston ja resurssitarpeiden osalta. Nämä tekijät vaikuttavat projektin suunnitteluvaiheen laajuuteen ja vaativuuteen. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 8.)

Lähtökohtaisesti projekteihin osallistutaan oman työn ohessa ja näin ollen projektin jäsenenä on oltava kykenevä hoitamaan sekä normaalit työtehtävät että projektiin liittyvät työtehtävät samanaikaisesti (Kettunen 2009, 16). Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelijat osallistuvat projekteihin omien opintojensa ohella, joten tässä kohtaa omat työtehtävät viittaavat omiin opintoihin. Kettusen (eml.) mukaan omien ja projektiin liittyvien tehtävien hoito voi johtaa haasteisiin ajankäytön kannalta ja useimmat ongelmat projekteissa johtuvatkin tästä.

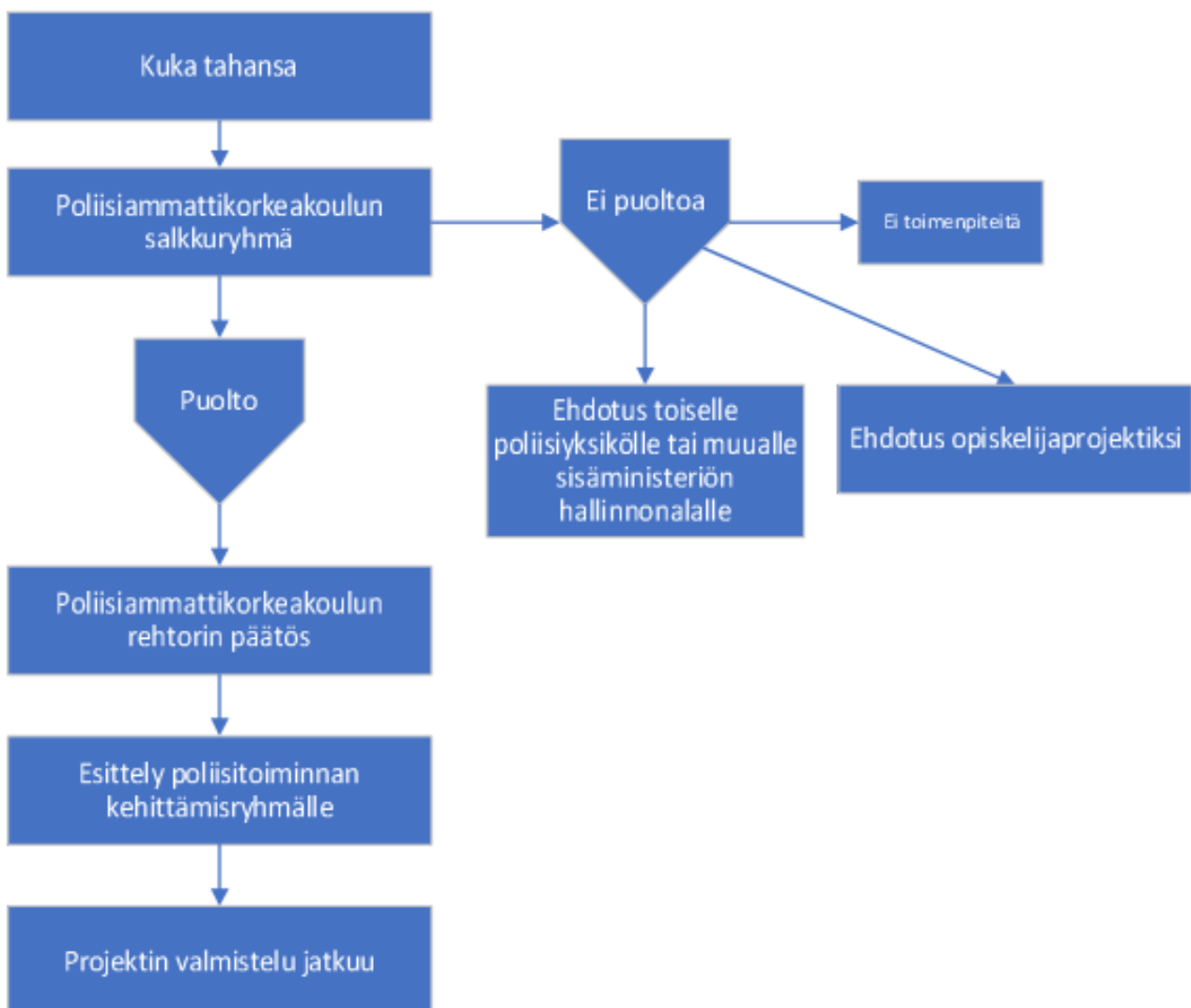
4.2 Projekti Poliisiammattikorkeakoulussa

Tässä kappaleessa käsitellään projektin etenemistä ja siinä toimimista Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan näkökulmasta. Käsittelen, miten projekti-ideat tulevat koululle, kuinka opiskelija pääsee mukaan opiskelijaprojektiin ja miten projekti käynnistyy. Kerron myös millaista viestintää on hyvä olla, miksi projektisuunnitelma tehdään ja mitä se sisältää. Lopussa on pieni katsaus projektivierailuun liittyen ja projektin päättämisestä.

4.2.1 Projekti-idea

Projektin toteutus alkaa Poliisiammattikorkeakoulussa siitä, että koululle ehdotetaan projekti-ideaa. Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstön ja opiskelijoiden lisäksi projekti-idea voi tulla esimerkiksi muualta poliisihallinnosta viranomaistahoilta taikka mahdollisilta projektipartnereilta, kuten esimerkiksi muilta korkeakouluilta. Projektin aihetta voi ehdottaa kuka tahansa Poliisiammattikorkeakoulun verkkosivujen kautta. Aiheet käsitellään sisäisessä prosessissa ja selvitetään niiden soveltuvuus tutkimus- ja tai kehittämisprojektiksi tai opinnäytetyöksi. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 10.)

Osa projekti-ideoista voidaan suunnata opiskelijaprojektiksi, jos Poliisiammattikorkeakoulun salkkuryhmän käsittelyn jälkeen rehtori ei puolla idean toteuttamista. Toinen vaihtoehto Projekti-idean etenemiselle on ehdottaa sitä toiselle poliisiyksikölle tai muulle sisäministeriön hallinnonalalle. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 11.)

Kuva 2. Kehittämisidean hyväksyntäportaati (Kuva: Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 11).

4.2.2 Projektiin mukaan lähteminen

Opiskelijaprojekteja varten Poliisiammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa on vapaasti valittavien opintojen joukossa opintojakso nimeltä projektiopinnot. Kyseisen opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija projektityöskentelyyn. Projektiopinnot kuvauksessa mainitaan, että opintojakson aikana opiskelija osallistuu oman projektin suunnitteluun ja toteutukseen toimeksiannon tai pääprojektin pohjalta. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 6.)

Edellä mainittu opintojakso ja tarkoitettu Poliisiammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoille. Projekti voi olla opiskelijan tai Poliisiammattikorkeakoulun itsenäinen projekti, tai se voidaan toteuttaa yhteistyössä sidosryhmien ja muiden kumppaneiden kanssa. Opintojakson laajuus on 2–10 opintopistettä ja ne määräytyvät projektiin käytettyjen työtuntien mukaan. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 6.)

Opiskelijoiden haku opiskelijaprojekteihin tapahtuu Wilman-kautta. Opintojaksolle pääsee ilmoittautumaan opintotarjottimen kautta, mutta haku voi tulla ilmi myös Wilma-viestillä. Tällöin opiskelija tekee vapaamuotoisen hakemuksen projektiin ja haun päätyttyä ilmoittautuneisiin otetaan yhteyttä.

4.2.3 Projektin käynnistäminen

Kun projektiin osallistuvat henkilöt ovat valittu, järjestetään aloitustapaaminen. Kokouksessa käydään tarkemmin lävitse projektin tavoitteet ja jo mahdollisesti tiedossa oleva projektin sisältö. Tällöin luodaan yhteinen käsitys projektin sisällöstä ja tavoitteista. Aloitustapaamisella on myös hyvä valita projektiin projektipäällikkö sekä mahdollisten muiden erikoistehtävien hoitajat. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 17.)

4.2.4 Viestintä

On tärkeä sopia asiakkaan kanssa, millä tavoin viestitään projektiin liittyen. Tällöin taataan, että molemmat ovat sopineet yhteydenottoja varten väylän, jota seuraavat ja ovat sitä kautta helposti tavoitettavissa. Esimerkkejä viestinnän välineistä ovat kokoukset, sähköpostit sekä sähköiset työtilat (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 25).

Joissain tilanteissa on perusteltua avata projektille oma virkasähköpostilaatikko, jonka käyttäjäksi nimetään projektipäällikkö ja muutama muu vastuuhenkilö. Yhteispostilaatikko takaa, että useampi henkilö on tietoinen meneillään olevista asioista. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 19.)

Sähköposti on yleinen apuväline projektin tekemisessä. Sähköposti tarjoaa tiedon ja tiedostojen helpon jakamisen projektiryhmälle, mutta se ei voi kuitenkaan korvata projektiryhmän säännöllisiä tapaamisia. Sähköpostissa on kuitenkin omat rajoitteensa, joista merkittävin on aidon ja nopean dialogin puuttuminen. Tätä dialogia löytyy projektiryhmän tapaamisissa. Sähköpostia tulee käyttää vain neutraaliin tiedon välittämiseen. Negatiiviset asiat pitää käsitellä aina henkilökohtaisissa tai ryhmätapaamisissa, joissa ihmiset ovat kasvotusten. (Kettunen 2009, 142.)

Projektipäälliköllä tulee olla myös selkeä tapa välittää tietoa projektiryhmälleen ja kerätä heiltä tietoa. Projektipäällikön tulee siis luoda menetelmät, joiden avulla tieto saadaan liikkumaan tehokkaasti molempiin suuntiin. (Kettunen 2009, 140.)

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojekteissa viestintä ryhmän kesken voi tapahtua esimerkiksi viestisovelluksilla taikka juuri edellä mainitulla sähköpostilla. Viestisovelluksia käyttäessä on kuitenkin muistettava, että ne eivät ole koulun hyväksymiä virallisia kanavia, joten arkaluontoisia asioita ei voi keskustella niissä. Hyvä esimerkki viestikanavaan on myös Teams-alusta, jonne projektipäällikkö voi luoda ryhmän, jossa viestit kulkevat helposti ja toimii samalla hyvänä sähköisenä työtilana.

4.2.5 Projektisuunnitelma

Projektin alussa on hyvä luoda projektisuunnitelma, jota päivitetään projektin edetessä. Suunnitelman tulee olla kiinteä osa vastuuhenkilön työtä ja suunnitelman dokumentointi tulee olla sillä tasolla, että vastuu henkilön vaihtuessa uusi henkilö pystyy kohtuullisella ja siirtävän laadukkaasti jatkamaan vastuuhenkilön työtä. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 15.)

Projektisuunnitelmaa laadittaessa pätee sanonta "hyvin suunniteltu on puoliksi tehty". On vaikea vetää rajaa hyvän suunnittelun ja ylisuunnittelun välille. Suunnitelmaa laatiessa on hyvä kuitenkin muistaa jättää pienet yksityiskohtat vielä auki. Kyseisiä yksityiskohtia voi tarkentaa myöhemmin projektin edetessä. (Kettunen 2009, 93.)

Pienissä projekteissa projektisuunnitelma voi olla lyhyt ja tiivis tietopaketti, josta käy ilmi aikataulu, tavoite sekä tekijät. Aikatauluun voi asettaa välitavoitteita, jolloin tietyn verran projektista tulee olla valmiina. Jossakin vaiheessa tiettyyn päivään mennessä projektin on kuitenkin oltava valmis jonkinlaisessa muodossa. (Kettunen 2009, 94.)

Tavoite on määräävä tekijä projektissa. Jos tavoitteena on järjestää liikenneteemainen päivä ala-asteen oppilaille, tulee tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava työ purkaa projektisuunnitelmassa. Jos esimerkiksi aikataulu ei tule riittämään alkuperäisen tavoitteen saavuttamisen esimerkiksi aikataulujen takia, lasketaan tavoitteita, jotta saadaan aikataulu tiivistettyä mieleiseksi. (Kettunen 2009, 95.)

Projekti tehdään niiden ihmisten voimin, jotka projektiin valitaan. Tällöin projektin tavoitteita pyritään suuntaamaan näiden ihmisten osaamisalueiden ja vahvuuksien mukaisesti. Lähtökohtana ovat ihmiset ja heidän erityisosaamisensa. (Kettunen 2009, 96.)

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojektiin osallistumisesta saa opintopisteitä. Lähtökohtaisesti Poliisiammattikorkeakoulussa opintopisteet määräytyvät käytettyjen tuntien mukaan siten, että yksi opintopiste vastaa 27 tuntia työtä. Tämän takia on siis hyvä sopia ja ilmoittaa projektisuunnitelmassa, miten käytetyt tunnit merkitään. Tehdäänkö yhteinen Excel-
taulukko, johon jokainen merkitsee tuntinsa vai pitääkö jokainen itse kirjata työtunneistaan.

Suuremmissa projekteissa suunnitelman on hyvä olla laajempi. Tällöin projektisuunnitelman runko voi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

- Tiivistelmä
- Johdanto ja lähtökohdat
- Projektin tavoite
- Projektioorganisaatio
- Työsuunnitelma ja resurssit
- Rajaukset
- Aikataulu
- Viestintä ja dokumentointi

- Matkustus
- Tapaamisen järjestäminen
- Projektin päättäminen (Kettunen 2009, 98–99.)

4.2.6 Projektin vierailu

Poliisiammattikorkeakoululla opiskelijaprojekteissa yhtenä osana on tavallisesti vierailu asiakkaan luokse. Vierailu voi kohdistua esimerkiksi kouluihin, päiväkoteihin, vanhainkoteihin taikka messuille. Projektin tavoitteena tällöin on ollut vierailun järjestäminen, joten työ, joka projektissa tehdään, tehdään vierailua varten.

Ennen vierailua on hyvä tehdä oma työnsä perusteellisesti ja katsoa, että kaikki on valmiina omaa osuutta varten. On myös hyvä huomioida, onko sisältöä tarpeeksi käytettävissä olevaan aikaan verrattuna. Oma osuutta on hyvä käydä lävitse useamman kerran ja harjoitella sitä, jotta vierailulla toimiminen olisi selkeää ja luontevaa.

On myös hyvä huomioida mahdolliset riskit ennakkoon. Autolla siirtyessä on hyvä varata tarpeeksi aikaa siirtymisiin mahdollisten ruuhkien takia, paikan päällä olevat tietokoneet eivät välttämättä toimikaan, joten jos on tarvetta tietokoneelle, on hyvä ottaa oma tietokone latureineen mukaan varmuuden vuoksi. Jos vierailu on suunniteltu yhdessä parin kanssa, tulee huomioida myös pari mahdollinen äkillinen sairastuminen. Tällöin täytyy tietää mitä toisen vastuulla on ollut vierailulla ja hoitaa hänen osuutensa paikan päällä. Lähtökohtaisesti on hyvä tarkistaa jo edellisenä päivänä, että kaikki tarvittava kalusto ja materiaali on pakattuna mukaan, jotta mahdollisen kiireen tullessa kaikki on jo valmiina.

4.2.7 Projektin päättäminen

Projektin päätyttyä projektista luodaan loppuraportti, jossa verrataan projektin toteutumista projektin tavoitteisiin (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 40). Kun loppuraportti on saatu valmiiksi, voidaan tarvittaessa järjestää tapaaminen ohjausryhmän kanssa, jossa käydään läpi projektin onnistumista ja keskustellaan mahdollisista jatkotoimenpiteistä, joita on esimerkiksi opintopisteiden haku projektista.

Loppuraportissa on hyvä pohtia omaa kehitystä projektin aikana. Jälkeenpäin on kehittävää käydä lävitse, missä onnistui, millaista palautetta sai ja mitä olisi tehnyt toisin. Tällöin voidaan oppia myös kokemuksella ja mahdollisesti tulevaisuudessa projekteihin osallistuessa toimia suotuisammin.

Emmi Nieminen (2018) on tehnyt opinnäytetyön opiskelijarekrytointiprojektista. Produktina Nieminen oli tehnyt oppaan opiskelijarekrytointiprojektin suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä projektiraportti-pohjan. Kyseinen projektiraporttipohja on erittäin hyvä valmis pohja raportin kirjoittamiseen ja siellä on hyvin listattuna asiat, jotka on hyvä tuoda esille raportissa. Kyseistä pohjaa voi helposti soveltaa ja muokata omaan projektiin sopivaksi. Nieminen on valmiiksi merkinnyt kohtia, jotka eivät ole välttämättömiä Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojektin raportissa, joten kyseisiä kohtia voi poistaa omasta raportista, jos ne eivät tule kyseeseen.

Projektin päätyttyä on hyvä kerätä palautetta ja kokemuksia, jolloin taataan sekä oma, että muiden oppiminen (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 41). Usein Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojektit ovat vierailuja jonnekin kohteeseen, esimerkiksi kouluihin. Tällöin palautetta voi kerätä kohderyhmältä, eli lapsilta sekä opettajilta, jotka ovat olleet kuuntelemassa opiskelijoiden esitystä.

4.3 Projektin jäsenet

Projektissa henkilöresurssit on hyvä sovittaa projektin koon ja aikataulun mukaisesti. Useimpiin projekteihin perustetaan ohjausryhmä, joka seuraa projektin etenemistä suunnitellulla tavalla. Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaprojekteissa ohjausryhmä muodostuu Poliisiammattikorkeakoulun henkilökunnasta. Muutoin projektin jäsenet ovat opiskelijoita. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 21.)

Hyvä roolitus projektitiimin sisällä helpottaa projektin johtamista ja toiminnan koordinoitua (Kettunen 2006, 132). Kaikki projektin roolit ovat tärkeitä, eikä tule pelätä vastaanottaa vastuutehtävää. Jokaisessa tehtävässä oppii uutta ja pääsee kehittämään itseään.

4.3.1 Projektipäällikkö

Projektin onnistumisen ja etenemisen kannalta on tärkeää, että projekti vastuutetaan. Vastuuttaminen tarkoittaa sitä, että projektin läpivieminen annetaan yhden ihmisen, eli projektipäällikön päävastuulle. Tällöin tiedetään kenen puoleen kääntyä, jos projekti ei etene odotetulla tavalla taikka siinä ilmenee ongelmia. Vastuuta ei tule antaa koko projekti ryhmälle, sillä jaettu vastuu johtaa helposti tilanteeseen, jossa lopulta kenelläkään ei ole vastuuta projektin vetämisestä taikka tuloksista. (Kettunen 2009, 16.)

Projektipäällikön tehtävänä on vastata projektin valmistumisesta ajoissa ja varmistaa, että lopputulos vastaa asetettuja tavoitteita. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi on merkittävää, että projektipäällikkö ymmärtää roolinsa sekä kantaa vastuunsa projektista. Tavoitteisiin pääsevän projektipäällikön ominaisuuksia ovat esimerkiksi päämäärätietoisuus, täsmällisyys ja tarkkuus, uskallus puuttua asioihin ja sanoa tarvittaessa ei sekä kyky johtaa ihmisiä. (Kettunen 2009, 29–31).

Päämäärätietoisuus. Hyvä projektipäällikkö on sitoutunut tehtäväänsä ja halukas suorittamaan työnsä loppuun asti. Päämäärätietoisuus on erittäin tärkeää muun muassa siinä tilanteessa, kun projektissa tulee ongelmatilanteita. (Kettunen 2009, 29).

Täsmällisyys ja tarkkuus. Projektipäälliköllä on runsaasti tehtäviä projektissa, joten täsmällisyys ja tarkkuus on tärkeitä ominaisuuksia, jotta kaikki tehtävät tulevat hoidettua. Lisäksi projektipäällikön tulee seurata, että projektin muut jäsenet tekevät heille määrätyt tehtävät. (Kettunen 2009, 29–30).

Uskallus puuttua asioihin ja sanoa ei. Projektissa voi esiintyä ongelmatilanteita, joten hyvä projektipäällikkö uskaltaa ottaa esille vaikeatkin asiat. Jossain tilanteessa tulee ohjata muita projektin jäseniä ja välillä olla eri mieltä muiden kanssa. Ongelmat eivät poistu, jos niihin ei puututa. Ongelmat voivat olla välillä hankala havaita, joten on tärkeää, että projektipäällikkö keskusteleekin usein projektiryhmän kanssa ja varmistaa asioiden etenemisen. Projektia tehdessä on paljon tekemistä ja ideoita tulee usein paljon. Projektipäällikön tulee pitää langat käsissään ja kyetä rajaamaan epäolennaiset asiat pois. Myös kyky kieltää asiat, jotka eivät edistä projektin etenemistä on tärkeää. Projektipäällikön on myös tärkeää sovittaa oma työn sisältö sellaiseksi, että se on mahdollista toteuttaa. (Kettunen 2009, 30–31).

Kyky johtaa ihmisiä. Jokaisessa projektissa projektipäällikkö on ihmisten johtaja ja ihmisten johtaminen vaatii halua toimia ihmisten kanssa. Projektipäällikön yhtenä tehtävänä on organisoida projekti niin, että projektilla on selkeät toimintatavat. Projektipäällikön tulee kyetä kommunikoimaan projektiryhmälle projektin tavoitteet, jakaa työtehtävät, ratkoa ristiriitoja sekä kuunnella projektiryhmänsä jäseniä. (Kettunen 2009, 30).

4.3.2 Projektisuunnittelija

Projektisuunnittelijan tehtävänä on auttaa ja tukea projektipäällikköä sen tehtävissä (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 22). Risto Pelin (2020, 54) onkin asettanut kirjassaan

projektiorganisaation –kaaviossa projektisihteerin samalle tasolle projektipäällikön kanssa. Projektisuunnittelijasta voidaan siis puhua myös projektisihteerinä.

Projektisuunnittelija sopii yhdessä projektipäällikön kanssa aikataulusta projektin raportoinnille ja hoitaa hallinnollisia tehtäviä (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 22). Projektisuunnittelija voi toimia kokouksissa esimerkiksi juuri sihteerin roolissa, jolloin hän kirjaa palaverissa läpi käydyt ja sovitut asiat ylös.

Lisäksi projektisuunnittelijan tehtäviin voi kuulua esimerkiksi kokousjärjestelyt ja raportointi sekä aikataulujen laadinta ja seuranta. Muuten kyseisistä tehtävää hoitava hoitaa sovitun osa projektipäällikön tehtävistä. (Pelin 2020, 57.)

4.3.3 Ryhmän jäsen

Projektiryhmän jäsenen tehtävänä on vastata itsenäisesti, yhteistyöhakuisesti ja oma-aloitteisesti hänelle osoitetuista tehtävistä, tulosten laadusta ja dokumentoinnista. Jokainen ryhmän jäsen vastaa osaltaan ryhmän toimivuudesta, valmistautuu kokouksiin tutustumalla ennakkoon jaettuun materiaaliin ja toimii erikoistehtävien vastuuhenkilönä siten kuin projektisuunnitelmassa on kuvattu. Erikoistehtävä voi olla esimerkiksi projektipäällikön rooli taikka projektisuunnitelman päivitys vastuu, mutta erilaisia vastuutehtäviä voi luoda projektikohtaisesti. Lisäksi jäsenen tulee informoida projektipäällikköä projektin aikana ilmenevistä mahdollisista riskeistä, ongelmista ja muutostarpeista sekä tunnistaa virheet ja informoida niistä, jotta ne voidaan jatkossa estää. (Poliisiammattikorkeakoulu 2022, 15, 23.)

Pelin (2020, 56) mainitsee ryhmän jäsenen tehtäväksi projektisuunnitelman laatimiseen osallistumisen erityisesti oman tehtäväalueen osalta. Myös Pelin (eml.) nostaa esille oman työn edistymisen raportoinnin projektipäällikölle sekä omien tehtävien hoidon laadukkaasti.

5 POLIISIN ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA

“Poliisin tehtävä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.” (Poliisilaki 872/2011, 1:1.1)

Poliisin ennalta estävä toiminta on poliisin laissa säädetty tehtävä, jolla ylläpidetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuuden tunnetta ja luottamusta poliisiin puuttamalla varhain turvallisuutta heikentäviin tapahtumiin ja kehitykseen. Sillä ylläpidetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuutta, turvallisuuden tunnetta ja luottamusta poliisiin. Ennalta estävä toiminta on myös taloudellisesti kannattavaa, sillä rikosten ja häiriöiden aiheuttamien vahinkojen korjaamisesta ja syyllisten saattamisesta edesvastuuseen teoistaan aiheuttaa paljon kustannuksia. (Sisäministeriö 2019, 9.)

Sisäministeriö on määritellyt poliisin ennalta estävän työn Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023 julkaisussaan. Sen mukaan poliisin ennalta estävällä työllä tarkoitetaan suunnitelmallisia ja johdettuja toimia, joilla estetään rikoksia, turvallisuutta heikentäviä tekijöitä ja muita ihmisen turvallisuuden ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia ei-toivottuja tapahtumia. Ennalta estävä toiminta on tietojohdoista ja sen toteuttamisesta ja tuloksista raportoidaan säännöllisesti viranomaisille, yhteistyökumppaneille ja asukkaille. (Sisäministeriö 2019, 15.)

5.1 Poliisin ennalta estävän työn tavoitteet

Sisäministeriön mukaan ennalta estävän toiminnan tulee olla päätoimista erityistoimintaa, jonka tavoitteena on suunnitelmallisesti estää rikoksia, turvallisuutta heikentäviä häiriöitä ja muita ihmisten turvallisuuden ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia ei-toivottuja tapahtumia. Toiminnalle on asetettu valtakunnalliset ja poliisilaitoskohtaiset tavoitteet ja toiminnan tuloksia seurataan ja niistä raportoidaan. Ennalta estävää työtä tekevät siihen erikoistuneet poliisit päätoimisesti. (Sisäministeriön 2019, 19)

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategiassa on määritelty neljä tavoitetta vuosille 2019–2023 ja ne ovat:

1. *Ennalta estävällä työllä vähennetään rikosten ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden aiheuttamia taloudellisia ja inhimillisiä kustannuksia ihmisille ja yhteiskunnalle*

2. *Poliisin ennalta estävän työn tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa ihmisten turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta*
3. *Poliisin ennalta estävän työn tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa ihmisten luottamusta poliisiin tunnistaen ja ottaen huomioon eri väestöryhmien, vähemmistöjen ja eri ikäryhmien sekä maan eri alueiden erilaiset tarpeet*
4. *Poliisin ennalta estävän toiminnan tavoitteena on tukea poliisin muita toimintoja erityisosaamisella ja huolehtimalla siitä, että ennalta estävän toiminnan yhteistyöverkostot ovat hyödynnettävissä myös muussa poliisitoiminnassa.*
(Sisäministeriö 2019, 16–18.)

5.2 Ennalta estävän toiminnan työmuodot

Lähipoliisitoiminta. Ennalta estävällä toiminnalla on monia työmuotoja. Lähipoliisitoiminnassa poliisitoiminta on näkyvää ja sen tavoitteena on, että poliisi on osa paikallista yhteisöä, poliisi tunnetaan ja häneen luotetaan. Lähipoliisitoiminnalla ylläpidetään vuorovaikutusta paikallisyhteisöjen kanssa ja ne lisäävät poliisin tietoa siitä, mitä ympäristössä tapahtuu. (Sisäministeriö 2019, 20.)

Moniammatilliset toimintamuodot. Moniammatillisia toimintamuotoja ovat Ankkuri ja Marak. Moniammatillisen toiminnan tavoitteena on saattaa yhteen eri viranomaisten ja usein myös järjestöjen toimintoja ja osaamista. Asiakkaan näkökulmasta toiminta on usein kohdennettua. Ankkuritoiminnan tavoitteena on nuorten rikoskierteen katkaisu mahdollisimman varhaisessa kohdassa. Marak eli moniammatillinen riskienarviointi on menetelmä, jolla tunnistetaan uusiutuvan parisuhdeväkivallan uhreja ja parannetaan heidän tulevaisuuttaan. Uhkan uusiutumisen riskin ollessa korkealla, luodaan moniammatillisessa ryhmässä uhan alla oleville henkilöille turvasuunnitelma. Marak:ssa keskeisintä on, että riskiarvioinnissa yhdistyy eri toimijoiden arvio tilanteesta ja sen vakavuudesta. (Sisäministeriö 2019, 20–21.)

Paikallinen ongelmanratkaisu. Paikallinen ongelmanratkaisu on työmuoto jossa, jossa poliisi ratkaisee turvallisuusongelmia paikallisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ongelman ratkaisemista varten kootaan tapauskohtaisesti yhteen paikalliset yhteistyökumppanit, joilla on mahdollisuudet vaikuttaa ongelman ratkaisemiseen. Nämä voivat olla viranomaisia, järjestöjä ja yhteisöjä.

Huolta aiheuttavat henkilöt. Neljäs toimintamuoto on huolta aiheuttavat henkilöt. Huolta aiheuttavalla henkilöllä tarkoitetaan yksilöä, jonka käyttäytymisen tai elämäntilanteen suhteen

on herännyt erityinen huoli, joka vaatii lisäselvityksiä. Huolta aiheuttavan henkilön auttamiseksi ja tilanteen hallintaan ottamiseksi tarvitaan useiden eri viranomaisten yhdessä tekemiä, rikoksia ennalta estäviä toimenpiteitä paikallisella tasolla. Toimenpiteiden tarkoituksena on estää rikoksia ja henkilön käyttäytymisen kärjistymistä. Huolta aiheuttavan henkilön tai tapauksen seuranta ja poliisin sekä muiden toimijoiden riskienhallintatoimenpiteitä jatketaan, kunnes henkilön vaarallisuuden aiheuttama uhka on poistunut tai väkivallan riski on matala, eikä huolta aiheuttavan henkilön toiminta aiheuta erityistä huolta. (Sisäministeriö 2019, 22.)

5.3 Poliisin ennalta estävän toiminnan kohteet ja strategiset linjaukset 2019–2023

Poliisin ennalta estävän toiminnan kohteet ja strategiset linjaukset on jaettu viiteen eri kohteeseen:

- 1. Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla*
- 2. Ennalta estetään väkivaltaa*
- 3. Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota*
- 4. Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja –prosessit*
- 5. Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä.*
(Sisäministeriö 2019, 7.)

Ensimmäisen kohdan “Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla” alle on listattuna kolme eri kohderyhmää, joista yksi ryhmä on lapset, nuoret sekä heidän vanhempansa, ja tavoitteena on järjestää toimintaa enemmän heidän kanssaan. Kaksi muuta kohderyhmää ovat vähemmistöryhmät sekä ikääntyneet, mutta nämä kohderyhmät eivät liity olennaisesti työhöni, joten en käsittele niitä. Kun poliisin ja lapsen kohtaaminen tapahtuu vain sellaisissa tilanteissa, jotka ovat lapselle epämiellyttäviä ja kielteisiä, voi tilanne synnyttää negatiivista suhtautumista poliisiin sekä epäluottamusta. Sisäministeriö on maininnut, että kansainvälisten tutkimusten mukaan suomalaisten nuorten luottamus poliisiin on edelleen korkealla, mutta harvaan asutuille alueille on muodostunut pieniä nuorten ryhmiä, jotka eivät luota poliisiin vanhempiensa tapaan. Myös väkivaltaisiin ääriryhmiin kuuluvat ja näitä tukevat nuoret kokevat poliisin usein vihollisena. Sisäministeriön

mukaan vanhempien suhtautuminen poliisiin ja laajemmin yhteiskuntaan periytyy usein lapsille, ja vanhempien toiminnalla voidaan myös vahvistaa lasten suhtautumista poliisiin (Sisäministeriö 2019, 23.)

Strategisia linjauksia lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa kanssa toimimiseen on neljä. Poliisi on läsnä ja näkyy nuorten keskuudessa sekä toimii yhteistyössä vanhempien ja nuorten elämän tärkeiden aikuisten kannalta, poliisi jatkaa ja kehittää yhteistyötä oppilaitosten kanssa, poliisi vahvistaa ja laajentaa Ankkuritoimintaa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ja viimeisenä poliisi tunnistaa ja ottaa vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten tarpeet huomioon ennalta estävässä työssä. (Sisäministeriö 2019, 24.)

Nostan strategisista linjauksista esille "Poliisi jatkaa ja kehittää yhteistyötä oppilaitosten kanssa" -kohdan, sillä se liittyy olennaisesti opinnäytetyöni teemaan. Kyseisen strategisen linjauksen mukaan oppilaitoksen ja poliisin välistä yhteistyötä kehitetään sekä poliisin läsnäoloa oppilaitoksissa myös muissa kuin vakavissa turvallisuutta heikentävissä tilanteissa vahvistetaan, ottaen huomioon muun muassa lasten ja nuorten asenteissa ja elinympäristöissä tapahtuneet muutokset sekä poliisin resurssit. Läsnäoloa lisätään teknologiaa hyödyntäen esimerkiksi etäyhteydellä, jolloin tavoitetaan samanaikaisesti useampia oppilaitoksia. Oppilaitosten johdoille on tärkeää, että ne tuntevat poliisin ennalta estävän toiminnan ja sen työmuodot. Myös viestintä ja tiedottaminen on tärkeä osa hyvää yhteistyötä. Koulukiusaamiseen, jota kutsutaan kouluissa tapahtuvaksi henkiseksi ja fyysiseksi väkivallaksi, joka muuttuu vakavammaksi pidempään jatkuessa, tulee kehittää toiminta, jolloin väkivaltaan puututtaisiin nykyistä aiemmin. (Sisäministeriö 2019, 25.)

Tätä poliisin ennalta estävän työn strategista linjausta voi Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija viedä eteenpäin opiskelijaprojekteissa. Ennalta estävän työn opiskelijaprojektien ohessa syntyneitä tuotoksia, esimerkiksi PowerPoint -esityksiä ja tietovisoja, voidaan pitää useammille luokille taikka jopa kouluille samanaikaisesti teknologiaa hyödyntäen, jolloin kohderyhmä on laaja. Näin saadaan tehtyä ennalta estävää poliisin työtä tehokkaasti. Myös opiskelijan tulee tiedostaa, että kouluvierailulla hän on tekemässä juuri ennalta estävää työtä ja siksi olisikin hyvä tuntee ennalta estävää toimintaa jollakin tasolla ja tietää sen työmuodot.

6 7–9-VUOTIAAN LAPSEN KEHITYS

Tässä osiossa käsittelen 7–9-vuotiaan lapsen kehitystä fyysisen, persoonallisuuden, sosiaalisen ja kognitiivisen kehityksen näkökulmasta. Tässä yhteydessä termillä koululainen tarkoitetaan 7–9-vuotiasta lasta.

6.1 Fyysinen kehitys

Rajaan lapsen fyysisen kehityksen käsittelyn lapsen aivojen kehitykseen sekä lepoon, sillä muut fyysiset kehitykset, esimerkiksi pituuskasvu ja varhaiset murrosiän muutokset eivät liity aiheeseen.

Lapsen aivojen kehitys on koulun alkaessa lähes aikuisen aivojen tasolla. Tämä näkyy esimerkiksi vaarojen ja tekojen ennakoimisena sekä suunnittelun lisääntymisenä. Koulun aloittanut lapsi pystyy hieman arvioimaan tekojensa seurauksia ja 8–9-vuotias arvioi puuhun kiivetessä oksan kestävyyttä ennen siihen astumista. Aivojen otsalohkot, jotka vastaavat suunnittelusta ja pitkäjänteisyydestä, kehittyvät kuitenkin aikuisuuteen asti. (Vilkkö-Riihelä, Laine 2012, 90).

Ala-astelainen tarvitsee unta noin 10 tuntia vuorokaudessa. Riittävä unensaanti auttaa oppimaan ja jaksamaan uusissa tilanteissa. Tutut iltarutiinit ja keskustelu päivän tapahtumista vanhemman kanssa auttavat unen saantiin. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021e, 2.3.2023).

Liian vähäiset unet vaikuttavat oppimiseen ja muistiin. Väsyneenä keskittyminen on hankalaa ja vähäiset unet tekevät päättelystä hankalampaa. Nukkuessa kehossa erittyy kasvuhormonia, joten hyvillä yöunilla taataan myös lapsen kasvu. Muita seurauksia vähäisistä yöunista on levottomuus, ärtyneisyys, äkkikipaisuus, päänsärky ja helpommin sairastuminen. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021e. luettu: 2.3.2023.)

6.2 Persoonallisuuden kehitys

7–9-vuotias on innokas tekemään erilaisia askareita. Lapselle voi antaa tehtäviä, jotka hän voi suorittaa itsenäisesti loppuun ja hän saa samalla harjoiteltua asioistaan huolehtimista. Sopivia tehtäviä voi olla esimerkiksi jumppakassin pakkaus taikka astianpesukoneen täyttäminen. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021b, luettu: 15.2.2023.)

Kyseisessä iässä lapsi tarvitsee onnistumisen kokemuksia, kiitosta ja kannustusta. Epäonnistumiset kuuluvat kuitenkin myös oppimiseen. Ne kasvattavat lasta oppimaan itsestään sekä ottamaan vastaan elämän väistämättömiä pettymyksiä. Jos epäonnistumisia taikka pettymyksiä on paljon ja niistä moititaan lasta, voi hänelle tulla tunne, että hän on riittämätön ja huonompi kuin muut. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021b, luettu: 15.2.2023.)

7–9-vuotiaan elämään tulisi kuulua huoletonta omaehtoista puuhailua ja paljon leikkiä. Leikin ja työnteon tulee vaihdella sopivasti. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021b, luettu: 15.2.2023.)

6.3 Sosiaalinen kehitys

Lapsen sosiaalinen kehitys alkaa jo pienenä päiväkodissa ja harrastuksissa, joten ensimmäisellä luokalla oleva lapsi on jo päässyt harjoittelemaan sosiaalisia taitojaan muiden lasten kanssa. Koulun aloitettuaan lapsen tulisi pystyä toimimaan ryhmässä muiden kanssa. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

Koulun aloittaneella sosiaaliset taidot kehittyvät erilaisten leikkien ja pelien kautta. Peleissä ja leikeissä on usein tarkkoja sääntöjä, mutta aina ne eivät ole ehdottomia. Säännöistä voidaan sopia, mutta aina lapset eivät saa yhteisymmärrystä siitä, mikä olisi oikeudenmukaista. 7–9-vuotialle peleissä ja leikeissä häviäminen on vielä hankalaa, sillä lapsi haluaisi olla paras. Ryhmään kuulumisella ja hyväksytyksi tulemisella oman ikäryhmän kesken on suuri merkitys. Lapsi voi inhota ja ihailla samoja asioita kuin kaverinsa, pukeutua samalla tavalla kuin he sekä kavereiden mielipiteillä alkaa olemaan lapselle enemmän merkitystä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

Lapsi pyrkii käsittämään erilaisia sääntöjä, joka saattaa ilmetä esimerkiksi siten, että lapsi kantelee kavereidensa kielletyistä tekemisistä. Lapsi ei kuitenkaan halua pahaa ystävilleen, vaan vahvistusta, onko hän itse ymmärtänyt säännön oikein ja miten aikuinen reagoi asiaan. Lapsi voi myös helposti huomauttaa aikuiselle tämän väärästä teosta. Sääntöjen yleistäminen ei kuitenkaan vielä luonnistu lapselta. Jos kotona esimerkiksi pallon potkiminen sisällä on kielletty, ei lapsi pakosti pysty soveltamaan samaa sääntöä vieraillessaan ystävänsä kotona. Tilanne vaatii aikuiselta kärsivällisyyttä ja ymmärrystä, sillä lapsi ei aina tahallaan uhmaa sääntöjä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

Ala-asteelle siirtyessään lapsi alkaa aiempaa enemmän ajattelemaan muun muassa muiden tunteita, eli lapsen empatiakyky kehittyy. Tämä voi näkyä esimerkiksi hoivaamisena, jolloin

lapsi esimerkiksi tykkää hoivata eläimiä ja pieniä lapsia. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

Ennen lapsen omatunnon kehittymistä lapsi toimii annettujen kehotusten ja ohjeiden mukaan. Kouluikää saavuttaessaan ohjeet ja neuvot alkavat muodostaa lapselle omatuntoa, joka on alussa jyrkkä ja vaativa. Omatunto antaa lapselle itsenäisyyden tunnetta sekä vahvistaa itsetuntoa. Omatunnon lisäksi lapselle kehittyy minäihanne, eli mielikuva siitä, millainen hän itse haluaisi olla. Esikuvaa voi luoda esimerkiksi tärkeät aikuiset sekä samaistumisen kohteet. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

Ensimmäisten kouluvuosien aikana opettajasta tulee lapselle tärkeä auktoriteetti. Lapsi harvemmin arvostelee opettajaa taikka opetusmenetelmiä. Lapsi voi kotona vertailla vanhempiaan ja opettajaansa keskenään ja sanoa "Mutta meidän opettaja on sanonut...". Vanhemmat ovat yhä lapsen tärkeimmät aikuiset, mutta eivät enää ainoita auktoriteetteja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021c, luettu: 26.2.2023.)

6.4 Kognitiivinen kehitys

7–9-vuotiaalla älylliset eli kognitiiviset taidot ovat jo kehittyneet paljon. Lapsen ajattelutaidot, muun muassa looginen ajattelu ja älyllinen päättely, kehittyvät koko kouluajan. Lapsen on helpointa ajatella asioita, joita hän voi itse nähdä, tuntea tai käsitellä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021d, luettu: 27.2.2023.)

7–9-vuotias osaa luokitella asioita eri ominaisuuksien mukaan, joten asioiden kerääminen voi olla mieluista. Lapsi voi luokitella esimerkiksi kasveja tai eläimiä erilaisiin luokkiin. Lapsen ajattelu on ala-asteen alkupuolella vielä konkreettista ja sen takia lapsen on usein vaikea ymmärtää taikka huomata, jos puheessa käytetään ironisia, abstrakteja tai humoristisi merkityksiä. Lapsesta niitä voi kuitenkin olla kiva harjoitella erilaisilla arvoituksilla ja kompakysymyksillä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021d, luettu: 27.2.2023.)

Koulun aloitettua lapsen ajantaju laajenee. Hän hahmottaa aikaa kuvaavia käsitteitä, kuten nykyhetki ja tulevaisuus. Koululainen pystyy myös paremmin arvioimaan mikä on totta ja mikä ei taikka onko asia satua vai ei. 7–9-vuotiaalla sadut ja mielikuvitus voivat välillä vielä mennä sekaisin tosiasioihin ja erilaiset taikauskaiset käsitykset voivat ohjata toimintoja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021d, luettu: 27.2.2023.)

Kognitiivisissa taidoissa ensimmäisellä luokalla olevalle lapselle on tärkeää omata sellaiset kielelliset valmiudet, että symbolien ja lukukäsitteiden oppiminen on mahdollista (Vilkko-Riihelä ym. 2012, 89). Lapsella tulee myös olla kyky ilmaista itseään kielellisesti riittävän hyvin (Vilkko-Riihelä ym. 2012, 89). Koululaisella sanavarasto laajenee nopeasti (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021d). Lukutaidossa voi kuitenkin olla suuriakin eroja, mutta erotu tasoittuvat ajan kanssa ja ensimmäisen kouluvuoden loppuun mennessä suurin osa lapsista on oppinut lukemaan. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2021d.)

7 LASTEN KANSSA TYÖSKENTELY -KYSELYTUTKIMUS

Tietoa lasten kanssa työskentelystä ja heidän kohdallaan huomioon otettavista asioista päätin hankkia pääasiassa ala-asteen opettajilta. Koin, että heillä on ajankohtaisin tieto siitä, mitä 7–9-vuotiaiden kanssa työskennellessä on hyvä ottaa huomioon ja millaisia opetustapoja heidän kanssaan voi käyttää. Kyselyä luodessa ei ole otettu erikseen huomioon erityistä tukea tarvitsevia lapsia, ja mitä heidän kanssaan työskennellessä on otettava huomioon.

Pohdin pitkään minkälainen otanta olisi hyvä kyselyyn, mikä olisi liian pieni määrä ja mikä voisi olla liian suuri. Päätin rajata kyselyn koskemaan Lahden peruskoulujen 1–3-luokkien opettajia, mutta totesin siinä olevan liian suuri määrä käsiteltäviä vastauksia, sillä Lahden alueella toimii 17 alakoulua (Lahti.fi 2022, luettu: 24.2.2023). Tietysti oli tärkeä ottaa huomioon, että kaikki eivät tulisi vastaamaan kyselyyn, joten vain muutama henkilö ei olisi riittävä otanta.

Löysin Lahti.fi-sivuston Kasvatus ja koulutus -osiosta Lahden alueen kaikki ala- ja yläkoulut, jotka on jaettu kolmelle eri alueella: Pohjoinen, itäinen ja eteläinen alue. Jotta sain rajattua kyselyn vastaanottajien määrää pienemmäksi, valitsin jokaiselta alueelta yhden alakoulun, jonka kaikille 1–3-luokkien opettajille lähetin kyselyn. En tuo tarkemmin ilmi, minkä koulujen opettajille kyselyn lähetin, jotta vastaajat pysyvät tarpeeksi anonyymeina. Kyselyn vastaanotti noin 30 henkilöä.

Kyselylomakkeen luonti alkoi siitä, että pohdin mitä tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössäni on. Yksi tutkimuskysymykseni oli, mitä ottaa huomioon 7–9-vuotiaiden kanssa työskentelyssä. Tämän kysymyksen muotoilin kyselylomakkeelle muotoon “Mitä 7–9-vuotiaiden kanssa työskennellessä on mielestäsi tärkeä ottaa huomioon?”. Toisena kyseisen ryhmän kanssa työskentelyyn liittyvänä kysymyksenä oli “Millaisia opetustapoja 7–9-vuotiaiden kanssa voi käyttää?”. Näiden kahden kysymyksen alle tein neljä ranskalaista viivaa, jokaiselle luokka asteelle (1–3.lk.) oma vastauskohtansa sekä neljäntenä viivana kohta “yleisesti”.

Tein lomakkeelle kaksi lisäkysymystä: Millaisia aiheita poliisi voisi käsitellä 7–9-vuotiaiden kanssa koulussa sekä tuleeko mieleesi muuta, mitä haluat aiheeseen liittyen kertoa? Lasten kanssa käsiteltävät asiat eivät suoranaisesti olleet tutkimuskysymyksiäni, mutta opinnäytetyön ohessa tuottamaani produktioppaaseen ajattelin valmiiksi ehdotetuista aiheista olevan mahdollisesti apua EET-opiskelijaprojektiin osallistuvalla opiskelijalle. Jälkimmäisen kysymyksen lisäsin, sillä vastaajalle puolestaan voi herätä ajatuksia tutkimaani aiheeseen liittyen. Täten päätin lisätä kyseisen kysymyksen kyselylomakkeen viimeiseksi kysymykseksi. Vapaasta kommentista voi myös saada hyviä vinkkejä opiskelijoille oppaaseen.

7.1 Haasteet

Kyselyyn vastaamisen viimeinen päivä oli 22.3.2023, jolloin kyselyyn oli ollut aikaa vastata kuukauden verran. Noin kolmenkymmenen hengen otannasta kukaan ei ollut vastannut kyselyyni viimeisen vastauspäivän mentyä. Päätin kokeilla vielä sähköpostitse haastattelua. Tällä kertaa lähetin kyselyn kymmenen eri peruskoulun 1–3. luokan opettajille, jolloin sähköpostin vastaanotti noin 70 uutta henkilöä. Päätin lyhentää vastausaikaa reilusti, jolloin vastaanottajalle ei tule ajatusta “ehdinhän minä vastata tuohon kyselyyn myöhemminkin”, jolloin kysely voisi unohtua kokonaan. Laitoin viimeisen vastauspäivän muutaman päivän päähän lähettämistä, jolloin kyselyn vastaanottajalle jäi viisi arkipäivää aikaa vastata kyselyyn.

Aloin varmuuden vuoksi miettimään muita vaihtoehtoja, jos tälläkään kertaa kyselyyni ei tule vastauksia. Pohdin, että vastauksien jäädessä tulematta, yksi vaihtoehto olisi mennä fyysisesti vierailemaan jollakin peruskoululla ja haastatella 1.–3. luokkien opettajia paikan päällä. Tällöin vastauksien saaminen olisi uskoakseni paljon varmempaa.

Kun toisella kerralla lähetettyjen kyselyiden viimeinen vastauspäivä oli ohi, oli sähköpostiini tullut vain yksi vastaus. Yhden henkilön vastaus ei ole riittävän suuri vastausprosentti, joten en voinut käyttää Lasten kanssa työskentely -osioon tietopohjana vain yhtä vastausta. Joten tietoa tulisi saada jollakin muulla tapaa.

Toisessa opinnäytetyö seminaarissa sain vinkiksi, että kyselylomakkeelle asettamiini kysymyksiin voisi etsiä vastauksia myös kirjallisuudesta. Toisena vaihtoehtona seminaarissa pohdimme edellä mainitsemaani koululla vierailua. Ajattelin kuitenkin, että ajankohta vierailulle voisi mennä pitkälle ja opinnäytetyön teossa tulisi tällöin kiire, joten päätin alkaa keräämään opetuksesta ja lasten kanssa työskentelyssä huomioon otettavista asioista tietoa kirjallisuuden pohjalta.

7.2 Kyselyn tulokset

Noin sata henkilöä vastaanotti kyselyn, mutta sain vain yhden vastauksen. Tässä ainoassa vastauksessa oli kuitenkin erinomaisia ajatuksia kysymyksiini liittyen, joten halusin käsitellä nämä opettajan vastaukset.

7.2.1 Huomioonotettavat asiat

1. luokkalaisten kanssa huomioon otettavana asiana opettaja nosti mahdollisen lukutaidottomuuden. Ensimmäisellä luokalla kaikki oppilaat eivät välttämättä ole vielä oppinut lukemaan, joten tämä on erittäin tärkeä huomioitava asia. Eli esitykseen on hyvä sisällyttää paljon kuvia ja kertoa niiden avulla.

Pelastakaa lapset (2023) kertoo nettisivuillaan, että lapsen on helpompi ymmärtää, jos toiminnassa on mukana kuvia. Kuvien ja sanoin asia kerrottuna, lapsen on helpompi ymmärtää, mistä on kyse. Erityisesti, jos kuva jää esille esimerkiksi seinälle, on lapsen tällöin helppo palata siihen ja kysyä tarvittaessa lisää. (eml.) Kuvien käyttöä voi hyödyntää esimerkiksi piirrostehtävällä. Tällöin lapsi voisi itse piirtää käsiteltävään asiaan liittyen ja kuvat voisi laittaa luokan seinälle, jolloin lapsen on helppo myöhemmin vaikka opettajan kanssa palata asiaan.

2. luokkalaisten kohdalla opettaja mainitsi, että kaikki aikuisille itsestään selvät käsitteet eivät ole lapsille tuttuja. Kuten opinnäytetyötä tehdessä, on mahdolliset käsitteet ja termit selitettävä auki, joten käsitteet tulee myös selittää lapselle hänen ikäänsä sopivalla tasolla.

Opettaja mainitsi, että 3. luokalla olevilla lapsilla on jo omia kokemuksia poliisien työhön törmäämisestä ja näille keskusteluille on hyvä varata aikaa. Yleisesti kohdassa opettaja kirjoitti ensimmäisenä, että lapsia pitää arvostaa. Opettaja kertoi esimerkin, jossa eräässä esittelyssä henkilön ollessa poliisin työasussa lapsiin teki vaikutuksen, kun asua vähän esiteltiin. Lapset olivat olleet myös kovin kiinnostuneita, millaista on opiskella poliisiksi ja millaisia ominaisuuksia poliisilta odotetaan. Opettajan mukaan tässä yhteydessä poliisin puhuessa käytöstarojen tärkeydestä, otetaan se vastaan eri tavalla kuin opettajan kertomana.

7.2.2 Mahdolliset opetustavat

1. luokkalaisille hyväksi opetustavaksi opettaja kertoi olevan kuvat. Kuten edellä mainitsin, kaikki ensimmäisellä luokalla olevat oppilaat eivät vielä välttämättä osaa lukea, joten kuvien kanssa kerrotut asiat ovat erittäin hyviä. Myös lyhyet aiheeseen liittyvät videot opettajan mukaan voisi olla hyviä ja niitä oppilaat jaksaisivat katsoa.

2. luokalla oleville lapsille voisi olla jo lyhyitä tekstejä. Opettaja kertoi vastauksessaan, että lapset ovat monesti ylpeitä lukutaidostaan ja lukevat mielellään ääneen toisille.

3. luokkalaisille käytännön esimerkit ovat opettajan mukaan hyviä. Tällöin lapsi saa esimerkkejä käsiteltävään aiheeseen liittyen ja asia voi jäädä paremmin mieleen. Samalla

lapsella voi tulla jokin oma vastaava tilanne mieleen ja sitä voidaan opetuksen yhteydessä käsitellä yhdessä.

7.2.3 Käsiteltävät aiheet

Liikenneteema. Esimerkkiaiheena 7–9-vuotiaiden lasten kanssa käsiteltäviksi aiheiksi opettaja mainitsi ensimmäisenä liikenteessä liikkumisen. Opettaja koki erityisesti tärkeäksi koulumatkoihin liittyvät asiat, mukaan lukien pyöräilijän näkökulmasta.

Monesti aikuinen opettelee koulua aloittavan lapsen kanssa koulumatkaa yhdessä, mutta pian lapsi alkaa jo kulkemaan koulumatkaa yksin taikka koulukaverin kanssa. Tällöin koulumatkaa kulkiessa matka voi mennä jutellessa eikä keskittyminen aina ole muussa liikenteessä ja kaverukset voivat yllyttää toisiaan tekemään ei niin turvallisia asioita, esimerkiksi ylittämään autotietä jostakin muualta kuin suojatien kohdalta.

Itse ollessani mukana ennalta estävän työn -opiskelijaprojektissa, käsitelimme parini kanssa 0–2 luokkalaisten kanssa liikenneteemaan liittyen asioita. Tärkeänä nostimme esille juuri koulumatkan, mitä liikennemerkkejä heidän koulumatkallaan tulee vastaan ja kuinka kuljetaan tiellä, jossa ei ole erikseen kävelytietä. Myös turvavarusteet ovat tärkeä käydä lävitse eri kulkumuodoissa; heijasti kävellessä ja pyöräillessä, kypärä rullaluistellessa taikka pyörällä ajettaessa ja ajoneuvolla liikkuessa turvaistuin ja -vyö.

Ilkivalta, näpistys ja vahingonteko. Toisena käsiteltävänä aiheena opettaja nosti esille, mitä seurauksia ilkivallasta ja näpistämisestä 7–9-vuotiaalle on. Itse nostaisin näiden rinnalle käsiteltäväksi myös vahingonteon.

Ilkivallalla tarkoitetaan esimerkiksi metelöintiä muualla kuin yleisellä paikalla, häiriön aiheuttamista viesteillä tai soittamalla puheluita taikka väärän hälytyksen aiheuttamista (Minilex 2023a, luettu 14.4.2023). Ilkivalta voi tulla esille lasten kanssa esimerkiksi pilapuheluita soittamalla virastoihin taikka liikkeisiin. Myös hätäkeskukseen tehty valheellinen soitto lasketaan ilkivallaksi.

Vuonna 2022 hätäkeskukseen tuli yhteensä 2 891 400 kappaletta hätäpuheluita. Virheellisiä soittoja, eli tahattomia ja asiattomia sekä ilkivaltaisia puheluita oli yhteensä 732 200 kappaletta, joista asiattomia ja ilkivaltaisia soittoja oli 37 600 kappaletta. (112.fi 2023, Luettu 14.5.2023). Tamperelaisen (2022) mukaan lasten tekemiä soittoja ei tilastoida erikseen, joten ei voida sanoa tarkkaa määrää, kuinka paljon lapset tekevät ilkivalta soittoja hätäkeskukseen.

Vahingon teolla tarkoitetaan tekoa, jossa henkilö oikeudettomasti hävittää tai vahingoittaa toiselle kuuluvaa omaisuutta (Minilex 2023c, Luettu: 14.4.2023). Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 1 §:ssä kerrotaan, että joka tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen, jollei siitä, mitä tässä laissa säädetään muuta johdu. Vahingonkorvauslain 2 luvun 2 §:ssä mainitaan, jos vahingon on aiheuttanut kahdeksaatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi. Joten vaikka kyseessä olisi juuri koulun aloittanut lapsi ja hän vahingoittaa toiselle kuuluvaa omaisuutta tahallisesti taikka tuottamuksellisesti, on lapsella silti korvausvastuu.

Näpistämällä tarkoitetaan omaisuusrikosta, jossa anastetaan irtainta omaisuutta. Anastamisena pidetään omaisuuden oikeudetonta ottamista toisen hallusta. Kyseessä on lievempi muoto varkausrikoksesta ja teon tulee olla kokonaisuutena arvostellen myös vähäinen. Näpistys on myös asianomistajarikos, eli syyttäjä saa nostaa syytteen rikoksen johdosta ainoastaan, jos asianomistaja eli rikoksen uhri tekee syyttämispyyntö. (Minilex 2023b, luettu: 14.4.2023.)

Poliisi.fi -sivuston (2022) mukaan näpistelijän ollessa alle 15-vuotias, hän ei ole rikosoikeudellisessa vastuussa. Poliisi kuitenkin kirjaa asiasta rikosilmoituksen, joka ei kuitenkaan päädy esitutkintaan tekijän alaikäisyyden vuoksi. Omien kokemuksieni mukaan usein alle 15-vuotiaiden näpistellessä kaupassa tapaukset ovat selkeitä ja tällöin asianomistajana toimiva kauppa ei vaadi rangaistusta tekijälle. Tällöin rikosilmoitusta ei myöskään kirjata. Kaikissa alle 18-vuotiaiden näpistyksissä poliisi ottaa kuitenkin yhteyden lapsen huoltajiin sekä lastensuojeluun ja tekee asiasta lastensuojeluilmoituksen. Vaikka alle 15-vuotiaalla ei ole rikosoikeudellista vastuuta, vahingonkorvausvastuu tulee kyseeseen myös alle 15-vuotiailla lapsilla. Jos kaupassa on jotakin sotkettu, syöty tai anastettu kohde on jäänyt myyntikelvottomaksi, tulee alle 15-vuotiaan myöskin korvata se.

Kysymykset. Opettaja nosti viimeisenä esille lapsille nousevat kysymykset. Opettajan mukaan hänen omia oppilaitaan kiinnostaisi esimerkiksi se, milloin poliisiin pitäisi ottaa yhteyttä, jos oppilaat kokevat jonkun vieraan aikuisen käytöksen kadulla uhkaavaksi heitä kohtaan. Käsittelen kysymysten esittämistä tarkemmin seuraavan otsikon alla "Muuta aiheeseen liittyvää?".

7.2.4 Muuta aiheeseen liittyvää?

Neljäntenä kysymyksenä kyselylomakkeella oli "Tuleeko mieleesi muuta, mitä haluat aiheeseen liittyen kertoa?". Opettaja kertoi, että esittelijä voi aina luottaa siihen, että kun hän esiintyy poliisina, lapset arvostavat häntä eikä lapsia tulisi jännittää. Vierailulle tulisi myös olla selvä runko.

Opettaja nosti esille vielä erikseen kysymysten esittämisen. Hänen mukaansa kysymyksille on hyvä jättää tilaa, mutta tulisi myös olla jämäkkä ja pitää esitys kasassa. Lasten kanssa voi sopia esimerkiksi, että kysymykset esitettäisiin aivan lopussa tai muuten kun erikseen kysytään, onko kysymyksiä tullut mieleen. Jos esityksen aikana lapset alkavat viittaamaan ja he haluaisivat esittää kysymyksiä, voi lapsille kertoa, että kysymykset käydään myöhemmin läpi. Opettaja myös kertoi, että vastaan voisi tulla vaikka minkälaisia kysymyksiä, joten pelleilykysymykset ja aiheen vierestä menevät kysymykset kannattaa sivuuttaa ystävällisesti, etteivät ne vie aikaa todelliselta aiheelta. Opettajan mukaan kannattaa myös varoa liian rönsyviä puheenvuoroja, poliisin itsensä pitää olla pääroolissa ja mahdollisimman monen pitää saada esittää kysymyksiä.

8 PERUSOPETUS SUOMESSA

Tässä osiossa käsittelen Suomen perusopetuksen muodostumista erityisesti 1–2-luokilla. Käsittelen jokaisen väliotsikon alla lopuksi poliisin näkökulmasta otsikon aihetta.

Perusopetuksella tarkoitetaan yleissivistävää koulutusta, jota järjestetään pääasiassa peruskouluissa. Peruskoulusta ei saa tutkintoa, mutta se antaa kelpoisuuden hakeutua sen jälkeisiin oppivelvollisuuskoulutukseen esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen tai lukioon. Peruskoulun oppimäärään suorittaminen on osa oppivelvollisuuden suorittamista. Perusopetuksen järjestämisestä vastaa kunnat ja valtio. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Luettu: 17.4.2023)

8.1 Perusopetuslaki ja valtioneuvoston asetus

Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisista tavoitteista säädetään perusopetuslaissa (628/1998) sekä valtioneuvoston asetuksessa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012). Perusopetuslain 1 luvun 2 §:ssä käsitellään opetuksen tavoitteet. Laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen tulee myös edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Valtioneuvoston asetuksessa säädetään opetuksen tavoitteeksi oppilaan laajan yleissivistyksen muodostuminen, maailmankuvan avartuminen ja syveneminen. Tämä edellyttää ihmisten tarpeiden ja tunteiden, kulttuurin, taiteiden ja kirjallisuuden, ympäristön ja luonnon, historian ja yhteiskunnan perusteiden, uskontojen ja elämäntattomusten sekä talouden ja teknologian tuntemusta. Opetuksen on tarjottava esteettisiä kokemuksia ja elämyksiä kulttuurien ja taiteiden eri aloilta. (Valtioneuvoston asetus 422/2012 3 § 1 mom.) Edellä mainitun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan opetuksessa vahvistetaan oppilaiden ajattelun, oppimaan oppimisen, vuorovaikutuksen ja yhteistyön taitoja sekä motivaatiota. Opetuksen tulee edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia, turvallisuutta ja arjenhallintaa sekä kehittää niihin liittyviä valmiuksia.

Kouluvierailulla poliisi voi ottaa huomioon osuudessaan perusopetuslain 1 luvun 2 §:n mukaisia tavoitteita sekä aiemmin mainitun valtioneuvoston asetuksen pykälää. Poliisiopiskelijan tekemä kouluvierailu voi tukea esimerkiksi sivistystä. Poliisi voi kertoa lapsen

tasoon sopivalla tavalla laista, jolloin esimerkiksi liikennesäännöt voidaan laskea sivistykseen. Yleisestikin poliisiopiskelijan vierailu koululla antaa oppilaalle elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja, jotka myös laissa on mainittu.

Kuten edellä mainitsi, Valtioneuvoston asetuksen (422/2012) mukaan opetuksen tulee edistää muun muassa turvallisuutta. Tämä on poliisin näkökulmasta ehkä tärkein asia, jota voi edistää kouluvierailulla. Turvallisuutta voi käsitellä esimerkiksi liikenneturvallisuuden kautta.

8.2 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet

Perusopetuksen suunnitelman perusteet valmistui vuonna 2014 ja otettiin käyttöön 1.8.2016 (Opetushallitus 2023, luettu 14.4.2023). Opetussuunnitelman perusteet laaditaan perusopetuslain ja -asetuksen sekä tavoitteet ja tuntijaon määrittävän valtioneuvoston asetuksen pohjalta (kyseinen asetus on Valtioneuvoston asetus perustuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta). Opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä ja koulutyötä sekä edistää yhtenäisen perusopetuksen yhdenvertaista toteutumista. Edellä mainittu perusteasiakirja on Opetushallituksen antaman valtakunnallinen määräys, jonka mukaisesti paikallinen opetussuunnitelma valmistellaan. (Opetushallitus 2014, 9.)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään perusopetuksen kasvatustyön, opetuksen, oppimisen arvioinnin ja tuen, ohjauksen ja oppilashuollon, kodin ja koulun yhteistyön sekä muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta. Siinä täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Opetuksen järjestäjä ottaa opetussuunnitelmaa laatiessaan huomioon muun muassa oppilaiden tarpeet, paikalliset erityispiirteet sekä itsearvioinnin ja kehittämistyön tulokset. (Opetushallitus 2014, 9–10.)

Poliisiopiskelija voi kohdentaa vierailuaan perehtymällä vierailtavan koulun opetussuunnitelmaan. Sieltä saa selville mitä tavoitteita juuri kyseisellä koululla on painotettuna opetuksen suhteen ja mitä poliisiopiskelija voi ottaa huomioon paikallisesta näkökulmasta.

8.3 Valtakunnalliset tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen

Opetushallituksen (2014, 19) perusopetuksen perusteet ohjeessa on käsitelty opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisia tavoitteita. Niitä ovat kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan

jäsenyyteen, tarpeelliset tiedot ja taidot, sivistyksen sekä tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen. (eml.)

Ohjeessa on kuitenkin nostettu esille omana tavoitteenaan laaja-alainen osaaminen. Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Laaja-alainen osaaminen on jaettu seitsemään osaamiskokonaisuuteen, jotka ovat:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen,
- kulttuurien osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu,
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot,
- monilukutaito,
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen,
- työelämätaidot ja yrittäjyys sekä
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. (Opetushallitus 2014,20–24.)

Jokaiselle osaamiskokonaisuudelle on täsmennetty erikseen tavoitteet vuosiluokkakokonaisuuksittain. (Opetushallitus 2014, 20–24.)

Käsittelen seuraavaksi poliisin näkökulmasta mielestäni tärkeimpiä laaja-alaisen osaamisen osaamiskokonaisuuksia vuosiluokilla 1–2. Mielestäni tärkeimpiä ja sellaisia, joita poliisin taikka poliisiopiskelijan olisi hyvä ottaa huomioon kouluvierailua tehdessä ovat kulttuurien osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä itsestä huolehtiminen ja arjentaidot.

Kulttuuri osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu. Kyseisen osion tavoitteiden määritelmästä vuosiluokkien 1–2 kohdalla poliisin näkökulmasta tärkeimpänä nostan esille ensimmäisenä sen, että oppilaita tulee ohjata ja rohkaista myönteiseen vuorovaikutukseen sekä yhteistyöhön (Opetushallitus 2014, 100). Poliisiopiskelija voi siis vierailullaan toteuttaa tätä opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen tavoitetta siten, että rohkaisee kaikkia vuorovaikutukseen sekä yhteistyöhön. Vuorovaikutukseen kannustaminen onnistuu esimerkiksi kannustamalla vastaamaan esitettyihin kysymyksiin pelkäämättä, että vastaus olisi

mahdollisesti väärin taikka kuulostaisi oudolta. Yhteistyötä voi edesauttaa järjestämällä ryhmässä toimimista. Tällöin lapsi on vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja pääsee harjoittelemaan myös yhteistyötä muiden kanssa.

Toisena tärkeänä tavoitteena Kulttuuri osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu –osiosta nostan esille leikit ja pelit sekä Lapsen oikeuksiin perehtymisen. Leikit ja pelit antavat myös tilaisuuden harjoitella yhteistyötaitoja sekä toimimista monenlaisten ihmisten kanssa (Opetushallitus 2014, 100). Leikit ja pelit ovat myös hyvä tapa oppia asioita. Poliisi voi siis vierailua suunnitellessaan pohtia, voisiko jonkin asian käydä lasten kanssa läpi jonkin leikin tai pelin kautta. Lapsi pääsee näin osallistumaan itse ja käsiteltävä asia voi jäädä helpommin mieleen. Dunderfeltin (2011, 79) mukaan kaikenikäisille lapsille leikit ovat muun muassa omien sisäisten kykyjen harjaantumista ja sosiaalisten taitojen oppimista. Tästäkin voidaan todeta, että leikit ovat hyvä tapa oppia asioita.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on määritellyt lapsen oikeudet neljän periaatteen mukaan, jotka ovat lasta ei saa syrjiä, lapsen etu pitää ottaa huomioon, lapsella on oikeus elämään ja kehittymiseen sekä lapsen näkemystä pitää kunnioittaa (Unicef, luettu: 15.4.2023).

Vierailun yhteydessä poliisi voi käydä lasten kanssa läpi lapsen oikeuksien periaatteista syrjimisestä sekä lapsen näkemyksen kunnioittamisesta. Syrjimisen voi rinnastaa suoraan kiusaamiseen. Kiusaamisella on aina seurauksia, esimerkiksi kiusatun itsetunto voi alentua, voi tulla masentuneisuutta ja ahdistuneisuutta (Mannerheimin lastensuojeluliitto, luettu 16.4.2023). Kiusaamista tulee käsitellä lapsen ikätaso huomioiden, mutta esille on hyvä tuoda, että pahimmassa tapauksessa siitä voi seurata rangaistus.

Lapsen näkemyksen kunnioittamista voidaan verrata sananvapauteen. Suomen perustuslain (731/1999) 2 luvun 12 §:ssä ihmisen perusoikeudeksi kerrotaan sananvapaus ja julkisuus. Edellä mainitun lain mukaan jokaisella on sananvapaus, johon sisältyy oikeus ilmaista, julkista ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muista viestejä kenenkään ennakolta estämättä (eml.). Kouluvierailun yhteydessä poliisi voi edesauttaa tämän YK:n lapsen oikeuksien periaatteen toteutumista antamalla lapsen kertoa omista näkemyksistään ja kuuntelemalla niitä.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. Tästä osaamiskokonaisuudesta poliisinnäkökulmasta tärkeimpänä tavoitteena nostan esille hyvien tapojen merkityksen ja oppimisen turvallisuuteen (Opetushallitus 2014, 100). Poliisiopiskelija voi olla lapsille esimerkkinä hyvien käytöstapojen osalta esimerkiksi tervehtimällä lapsia heidät kohdatessaan. Lapset voivat ottaa mallia poliisin toimista, joten yleisestikin hyvät käytöstavat ovat tärkeä muistaa. Poliisiopiskelija on erittäin

hyvä henkilö opettamaan lapsia turvallisuuteen. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot –osiossa mainitaan erikseen, että huomiota kiinnitetään itsenäisen ja turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä, turva- ja suojavälineidenkäyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen kävelijänä ja pyöräilijänä (eml.). Tämä on kuin juuri poliisiopiskelijalle luotu tehtävä.

8.4 Vuosiluokat 1–2

Perusopetuksen kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on yhteisten tehtävien lisäksi oma erityinen tehtävänsä. Sen hoitaminen edellyttää oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen huomioonottamista sekä huolenpitoa oppilaiden sujuvista ja turvallisista siirtymistä koulupolun nivelvaiheissa. Ensimmäisillä luokilla peruskoulussa tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsitykselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia työskentelyä ja oppimista varten. On tärkeää, että jokainen oppilas saa rohkaisevaa palautetta ja tilaisuuksia uusien asioiden oppimisesta nouseville ilon ja onnistumisen kokemuksille. Oppilaita ohjataan yhdessä toimimiseen, omatoimisuuteen ja vastuunottoon omista koulutehtävistä. Työtavoissa korostuvat havainnollisuus ja toiminnallisuus, leikki ja pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus. (Opetushallitus 2014, 98.)

Poliisiopiskelija voi vierailullaan ottaa huomioon rohkaisevan palautteen antamisen, tilaisuuden uuden oppimiseen sekä yhdessä toimimiseen. Työtavoissa taas havainnollisuus ja toiminnallisuus, pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus on helppo ottaa mukaan vierailulle. Kuten jo aiemmin mainitsin, voi poliisiopiskelija käyttää vierailullaan erilaisia pelejä ja leikkejä opetuksessa, jolloin samalla kehittyvät myös yhteistyötaidot. Pelien ja leikkien kautta lapselle tulee erittäin todennäköisesti myös ilon ja onnistumisen kokemuksia. Lapselle on tärkeä antaa rohkaisevaa palautetta, jolloin lapsella tulee luottoa tekemiseensä. Opetustavoista tarinallisuutta voi tuoda esille opettavaisella tarinalla, jonka poliisiopiskelija on keksinyt käsiteltävään aiheeseen liittyen.

9 POHDINTA

Tässä osiossa teen pohdintaa työstä produktin teon kautta. Käsittelen oppaan luontia ja sen aikana tekemiä havaintojani työn etenemisestä, sekä omaa kehitystäni. Tiedot oppaaseen on koottu omien kokemuksieni pohjalta, kirjallisuudesta sekä kyselyyni vastanneelta opettajalta.

9.1 Produktin sisältö

Oppaan luonnissa tavoitteenani oli luoda mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen opas, josta tiedon löytäminen on helppoa ja nopeaa. Heti alussa oli tavoitteena listata asiat luettelomaviivoilla lyhyesti ja ytimekkäästi. Päätin jakaa oppaan kahteen pääluokkaan, projektityöskentely ja EET – kohderyhmänä 7–9-vuotiaat. Näiden kahden otsikon alle alkaisin työstämään sisältöä.

Projektityöskentely -osion päätin heti alussa jakaa projektin eri vaiheiden mukaan neljään osioon: Projektin aloitus, työstäminen, projektin vierailu sekä lopussa hoidettavat asiat. Jokaisessa vaiheessa hoidettavat asiat kokosin samaan tyyliin. Hoidettava tehtävä on korostettu ja kyseisen hoidettavan tehtävän alle on täsmennetty opinnäytetyön teoria osuudessa mainitut kyseiseen aiheeseen liittyvät tärkeimmät asiat. Ennalta estävän työn otsikon alle päätin jakaa osiot kyselylomakkeella olleiden otsikoiden mukaisesti. Ensimmäiseksi otsikoksi tuli huomioon otettavat asiat, sitten opetustavat, kolmanneksi esimerkkiaiheet, joita poliisi voi käsitellä 7–9-vuotiaiden kanssa ja viimeiseksi muuta aiheeseen liittyvää. Sisällysluetteloä silmäilemällä oppaan käyttäjä voi löytää nopeasti kohdan, jota tarvitsee, eikä opasta tarvitse lähteä selaamaan alusta asti.

9.1.1 Projektityöskentely

Projektin aloitus. Projektin aloitus kohtaan päätin listata asioita, joita on hyvä käydä heti ensimmäisessä kokouksessa projektin alkaessa. Läpikäytäviä asioita oli henkilöiden esittäytyminen, projektin tavoite, projektiryhmän jäsenten tehtävien jako sekä palavereista sopiminen projektin aikana. Esittäytyminen on tärkeää, jotta alusta alkaen jokainen tietää kenen kanssa työskentelee ja oppii tuntemaan toisiaan sekä mahdollisesti jo heidän toimintatapojaan. Projektin tavoite on hyvä selvittää heti ensimmäisessä kokouksessa, jotta projektiin osallistuvat opiskelijat tietävät mistä projektissa on kyse. Tehtävät ovat tärkeä jakaa ensimmäisessä kokouksessa, erityisesti projektipäällikön paikka on täytettävä. Tällöin projektiin saadaan vastaava ja työt etenemään heti alusta alkaen. Muita projektissa jaettavia tehtäviä voi olla sihteeri, viestintävastaava, projektiraportin kirjoittaja sekä ryhmän jäsen.

Projektin aikana pidettävistä palavereista on hyvä puhua jo projektin alussa, mutta erityisesti projektia työstäessä tulee palaverit ottaa esille. Tällöin taataan säännöllisesti kokousten pitäminen.

Projektin työstäminen. Projektin työstäminen osiossa läpikäytäviksi asioiksi listasin viestinnän, projektisuunnitelman ja –raportin teon, käsiteltävät aiheet, aikataulut, palaverit, lupa-asiat sekä materiaalit. Viestinnällä tarkoitetaan ryhmän kesken sopimista, mitä kautta ryhmä viestii keskenään ja mihin informaatiota tallennetaan. Kyseessä voi olla esimerkiksi Teams taikka sähköposti. Lisäksi projektipäällikön on hyvä huolehtia informaation kulusta asiakkaalta muulle projektiryhmälle. Projektisuunnitelma tulee tehdä heti projektin alussa, jolloin siitä selviää projektin tavoite, ryhmän jäsenten vastuualueet, kouluvierailulla käsiteltävät aiheet sekä palaverit ja aikataulut. Projektisuunnitelman tekoon kannattaa panostaa, sillä projekteissakin hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Projektisuunnitelmaa voidaan käyttää myös apuna, kun kirjataan projektiraporttia projektin lopussa. Projektiraportin kirjoittaminen on kuitenkin hyvä aloittaa jo projektin alkupuolella ja kirjoittaa sitä projektin edetessä tasaisesti.

Projektiin kannattaa luoda väliaika tavoitteita, jolloin työn eteneminen taataan ja pysytään aikataulussa. Työn etenemistä kannattaa käydä läpi tasaisin väliajoin palaverissa, jolloin ryhmän jäsenillä on myös mahdollisuus kysyä heitä askarruttavia asioita. Opiskelijan tulee pitää myös kirjaa projektiin käytetyistä työtunneista, jolloin myöhemmin on helpompi hakea opintopisteitä projektista. Kouluvierailulla käsiteltävät aiheet tulee päättää projektin työstämisen alussa, jolloin projektia päästään työstämään kunnolla.

Kouluvierailulle tarvitsee myös luvan poliisijoneuvon ja virkapuvun käyttöön. Luvat kannattaa hakea hyvissä ajoin ja lomakkeet niihin löytyy Moodlesta Orientoivat opinnot –kurssilta. Jos kouluvierailulla tarvitaan jotakin materiaalia, esimerkiksi kyniä, papereita yms. tulee ne hankkia hyvissä ajoin ja varata hieman ylimääräistä mukaan.

Projektivierailu. Vierailulle listasin kolme huomioon otettavaa asiaa. Ensimmäisenä tulee huomioida riskit, eli esimerkiksi liikenneuhkat, tietokoneiden toimimattomuus, säävaraus jos ohjelma sovittu ulkona pidettäväksi sekä mahdollisen työparin äkillinen sairastuminen. Vierailulla on myös tärkeää muistaa hyvät tavat, joten tulee olla ajoissa paikalla, huomioida lapset, olla läsnä ja kuunnella heitä sekä olla esimerkkinä lapsille. Tähän kuuluu muun muassa hymyily ja muiden tervehtiminen. Kolmanneksi vierailun aikana muistettavaksi asiaksi kirjasin palautteen pyytämisen. Opiskelijan on hyvä pyytää palautetta omasta toiminnastaan paikalla olleilta aikuisilta esimerkiksi opettajilta mutta myös lapsilta. Tällöin opiskelija voi kehittää tulevaisuudessa tarpeen mukaan toimintaansa, mutta tietää myös missä onnistui.

Projektin lopussa. Projektin lopussa on hyvä pitää palautepalaveri, jossa käydään projektissa mukana olleiden opettajien kanssa läpi, miten projekti on sujunut sekä mitä olisi voinut tehdä toisin. Projektin lopussa palautetaan myös projektiraportti sekä ilmoitetaan opiskelijan projektiin käyttämä aika sovitulla tavalla.

9.1.2 EET – kohderyhmänä 7–9-vuotiaat

Huomioon otettavat asiat. Huomioon otettavina asioina 7–9-vuotiaiden kanssa työskennellessä on tärkeä huomioida mahdollinen lukutaidottomuus. Tämän voi korvata esimerkiksi kuvilla ja kertoa esimerkkejä asioihin, esimerkiksi tarinoiden muodossa. Lapsille on hyvä selittää käsitteet auki, sillä jollakin aihealueella lapselle voi tulla uusia sanoja, eikä hän ymmärrä mistä on kyse. Lapsilla herää aina kysymyksiä, joten on tärkeä varata vierailulla aikaa lasten kysymyksille.

Lapsilla saattaa olla myös lyhyt keskittymiskyky, jolloin he eivät meinaa pysyä paikoillaan pulpettiensa äärellä. Lapsia voi mahdollisuuksien mukaan osallistaa opetuksessa, jolloin mielenkiinto säilyy, kun lapsi pääsee itse tekemään jotakin, esimerkiksi piirtämään taikka toimimaan ryhmässä. Jos lapsille antaa tehtäviä, tulee myös huomioida lasten eri tahti tehtävän teossa. On hyvä pohtia, voiko nopeimmille antaa jonkin lisätehtävän, jotta muilla säilyy työrauha, eikä ryhmä mene levottomaksi.

Vaikka lakipykälät ovat poliisin työssä vahvasti läsnä, eivät ne ole itsessään 7–9-vuotiaalle ajankohtaisia. Lapsille voidaan kertoa, että asia perustuu lakiin, mutta itsessään pykälien läpikäynnin voi jättää pois. Lasta on tärkeä kehua ja kannustaa toimimaan, jolloin hänelle tulee muun muassa itsevarmuutta toimintaansa.

Opetustavat. Ala-asteen ensimmäisillä luokilla oleville sopivia opetustapoja ovat esimerkiksi lyhyet videot, leikit ja pelit sekä tarinat. Esimerkkien kertominen tuo myös tarinallista opetusta tunneille. Kuvia on hyvä käyttää tukemaan opetusta, mutta 2. luokkalaisista ylöspäin esityksessä voi olla jo lyhyitä tekstejä. Opetuksessa voi myös käyttää ryhmätehtäviä, esimerkiksi tietovisaa, jolloin lapset voivat ryhmässä pohtia vastauksia.

Esimerkkiaiheita. Tähän osioon päätin listata muutamia esimerkkiaiheita, joita olisi helppo käsitellä lasten kanssa. Päätin myös listata valitsemieni aiheiden alle mahdollisia tapoja käsitellä aihetta. Esimerkkiaiheina nostin oppaaseen esille neljä eri kokonaisuutta: Liikenne, ilkivalta, näpistys ja vahingonteko, kiusaaminen sekä oppilaiden omat kysymykset.

Liikenne teemasta 7–9-vuotiaiden kanssa voi käsitellä tärkeimpiä liikennemerkkejä. Läpi käytävät liikennemerkit voidaan ottaa esimerkiksi koulun lähetyviltä, jolloin käytäisiin samalla läpi lasten koulumatkaa. Liikenne teemaan voi siis myös liittää turvallisuuden koulumatkoilla. Lasten kanssa voi käydä läpi yleisimpiä ulkomuotoja, kuten polkupyörä, auto ja kävellen liikkuminen ja lisäksi käydä turvallisuutta näihin liittyen. Pyöräillessä tulee muistaa muun muassa kypärä ja pyörän valot, autossa oma pituus huomioiden turvaistuin ja -vyö ja kävellessä taas heijastin. Lisäksi liikenne teemasta voi järjestää helpon tietovisan esimerkiksi tunneilla käsitellyistä aiheista. Tietovisan voi myös suorittaa ryhmissä, jolloin lapset pääsevät harjoittelemaan ryhmätyötaitoja ja kehittymään niissä.

Ilkivalta, näpistys ja vahingonteko teemat nousivat kyselyyn vastanneelta opettajalta toiveaiheena käsitellä lasten kanssa. Näihin liittyen lasten kanssa voi käydä läpi esimerkkien muodossa mitä mikin nimike tarkoittaa ja mitä seurauksia niistä voi olla 7–9-vuotiaalle. Vahingonkorvausvastuuta onkin siis hyvä käydä läpi tähän liittyen, vaikka rikosoikeudellinen vastuu ei olekaan vielä kovin lähellä kyseistä ikäryhmää.

Kiusaaminen on aina ajankohtainen aihe, sillä valitettavasti sitä esiintyy jatkuvasti myös kouluissa. Kiusaamisen kohdalla on hyvä käydä läpi, millaista kiusaamista on olemassa ja tuoda esille kuinka laaja käsite on. Poliisinäkökulma on hyvä tuoda lapsille esille, sillä pahimmillaan poliisi joutuu puuttumaan kiusaamiseen ja lapsi voi joutua tulemaan puhutteluun poliisilaitokselle esimerkiksi Ankkuri taikka EET-ryhmän luokse. Lapsille voi käydä myös kiusaamisen seurauksia läpi ikään nähden sopivalla tasolla.

Viimeisenä aiheena nostan oppilaiden omat kysymykset. Lapsen näkevät lähtökohtaisesti poliisin auktoriteettina ja kaikki mitä poliisi sanoo, on totta. Lapset siis keksivät kysymyksiä laidasta laitaan ja haluavat kertoa aiheeseen liittyen ja sen ohi, joten poliisiopiskelijankin on hyvä varata aikaa lasten kysymyksille vierailulla.

Muuta aiheeseen liittyvää. Viimeiseksi halusin nostaa esille kyselyyn vastanneen opettajan kaksi muuta aiheeseen liittyvää hyvää huomiota. On tärkeä rohkaista ja kannustaa lasta vuorovaikutukseen, jolloin opiskelija itsekin saa enemmän irti ollessaan lasten kanssa vuorovaikutuksessa. Lisäksi lapset tulee huomioida yksilöinä, eikä ajatella kaikkien olevan samanlaisia. Kaikki ovat kiinnostuneita eri asioista ja kaipaavat eri asioita, joten on tärkeää olla läsnä ja kuunnella mitä asiaa lapsella on tai mitä lapsi haluaa kertoa.

9.2 Produktin viimeistely

Listattuani projektityöskentely -otsikoiden alle aiheet ja kirjoitettuani niiden tarkoituksen, minusta tuntui, ettei produkti ollut niin selkeä ja yksinkertainen kuin tavoitteenani oli. Luokkalaiseni kertoi lukeneensa opinnäytetyötäni ja hän oli samaa mieltä kanssani, opas oli hieman sekava. Hän kuitenkin ehdotti, että tekisin projektityöskentelyn eri vaiheissa hoidettavista asioista niin sanotun check-listan. Päätin siis selkeyttää opastani lisäämällä eri vaiheet, eli projektin aloitus, työstämien, vierailu ja projektin lopussa hoidettavien asioiden alle check-listat, johon projektiin osallistuja voikin merkitä, kun kyseinen asia on hoidettu.

Jokaisen check-kohdan alle tuli hoidettava asia omana otsikkonaan ja alle tarkemmin, kuitenkin lyhyesti ja ytimekkäästi tarkennusta kyseisen tehtävän hoitamisesta. Lisäksi lisäsin lopussa oppaan kanteen valokuvan, joka on otettu opiskelijaprojektin kouluvierailulta, jossa olin mukana 2022 alkuvuodesta.

LÄHTEET

Dunderfelt, Tony 2011: Elämänkaaripsykologia. Lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen. Helsinki, WSOYpro OY.

Kettunen, Sami 2009: Onnistu projektissa. 2. uudistettu painos. Helsinki, WSOYpro Oy.

Kostamo, Pipsa, Airaksinen, Tiina, Vilka, Hanna 2022: Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. E-kirja. Helsinki, Art House Oy. Luettu: 20.5.2023.

Lahti.fi 2022. Lahden peruskoulut 2022. Luettavissa: <https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/koulut/> Luettu 24.2.2023.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) 2021a: Lapsen kasvu ja kehitys. 7–9 V. Persoonallisuuden kehitys. Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/7-9-v/7-9-vuotiaan-persoonallisuuden-kehitys/> Luettu: 26.02.2023

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) 2021b: Lapsen kasvu ja kehitys. 7–9 V. Älyllinen kehitys. Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/7-9-v/7-9-vuotiaan-alyllinen-kehitys/> Luettu: 15.02.2023

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) 2021c: Lapsen kasvu ja kehitys. 7–9 V. Sosiaalinen kehitys. Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/7-9-v/7-9-vuotiaan-sosiaalinen-kehitys> Luettu: 26.02.2023

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) 2021d: Lapsen kasvu ja kehitys. 7–9 V. Fyysinen kehitys. Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/7-9-v/7-9-vuotiaan-fyysinen-kehitys/> Luettu: 27.02.2023.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) 2021e: Lapsen kasvu ja kehitys. 7–9 V. Alakouluikäisen nukkuminen. Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/7-9-v/alakouluikaisen-nukkuminen/> Luettu 02.03.2023.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL): Kiusaamisen seuraukset. Luettavissa: <https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/kiusaamisen-ehkaiseminen/kiusaamisen-seuraukset/>. Luettu: 16.4.2023.

Minilex 2023a: Rikoslaki ja ilkivalta. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/rikoslaki-ja-ilkivalta>. Luettu: 14.4.2023.

Minilex 2023b: Rikoslaki ja näpistys. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/rikoslaki-ja-n%C3%A4pistys>. Luettu 14.4.2023.

Minilex 2023c: Omaisuuden vahingoittaminen. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/omaisuuden-vahingoittaminen>. Luettu: 14.4.2023.

Nieminen, Emmi 2018. Opiskelijarekrytointiprojekti. Theseus. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/156278/ON_Niemi Luettu 02.01.2023.

Opetushallitus 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. 4. painos. Määräykset ja ohjeet 2014:96. Luettavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf. Luettu: 14.4.2023.

Opetushallitus 2023. Perusopetuksen opetussuunnitelman ydinasiat. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-ydinasiat>. Luettu: 14.4.2023.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Yleissivistävä koulutus. Perusopetus. Luettavissa: <https://okm.fi/perusopetus>. Luettu: 17.4.2023

Pelastakaa lapset 2023. Työskentely lapsen kanssa. Luettavissa: <https://www.pelastakaalapset.fi/lapsikeskeinen-palvelumuotoilu/lapsen-kanssa-tyoskenteleminen/tyoskentely-lapsen-kanssa/>. Luettu: 18.4.2023

Pelin, Risto 2020. Projektihallinnan käsikirja. 8. uudistettu painos. Projektijohtaminen Oy Risto Pelin.

Poliisi.fi 2022. Varkaus ja näpistys. Luettavissa: <https://poliisi.fi/varkaudet-ja-napistykset>. Luettu 14.4.2023.

Poliisiammattikorkeakoulu, Projektikäsikirja 2022, Poliisihallinnon intranet Sinetti. Sisäinen lähde. Luettavissa: <https://intra.tuve.fi/poliisi/ohjeet-ja-maaraykset/normikirjasto/kehittaminen-ja-tutkimus/Sivut/Poliisiammattikorkeakoulun-projektikäsikirja.aspx> Luettu 24.12.2022.

Sisäministeriö 2019. ENSKA, Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023. Sisäministeriön julkaisuja 2019:3. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161300/SM_3_19_ENSKA.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu: 26.01.2023.

Tamperelainen 7.1.2022: Hätänumeroon ei soitella enää pilasoittoja – “Pitsan tilaamista ei tilastoida erikseen”. Luettavissa: <https://www.tamperelainen.fi/paikalliset/4428342>. Luettu 14.4.2023.

112.fi 2023. Tilastotietoa hätäkeskustoiminnasta. Luettavissa: <https://112.fi/tilastotietoa-hatakeskustoiminnasta>. Luettu: 14.4.2023.

Unicef.fi: Lapsen oikeuksien sopimus. Luettavissa: https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/?gclid=CjwKCAjwue6hBhBVEiwA9YTx8DI422nn6SQJkxJzxquJZ8PVuN2ID8vKsavKujE8GOOkAml1k0AgHhoCyggQAvD_BwE. Luettu 15.4.2023

Valtioneuvoston asetus 422/2012.

Vilkko-Riihelä Anneli, Laine Vesa 2012. Mielen maailma. 2, Kehityspsykologia. Helsinki, Sanoma Pro.

LIITTEET

Liite 1

Sähköpostihaastattelun saatekirje:

Arvoisa vastaanottaja

Opiskelen Tampereella Poliisiammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyöni aiheena on Opas EET-projekteihin Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille – Kohderyhmänä 7–9-vuotiaat lapset. Tavoitteena on selvittää mitä projektityöskentely on, miten 7–9-vuotiaiden kehitys on edennyt, mitä tulee ottaa huomioon kyseisen kohderyhmän kanssa työskentelyssä ja millaisia toimintamalleja heidän kanssaan voi hyödyntää.

Toteutan opinnäytetyöni kaksi viimeistä osaa keräämällä tietoa haastatteluilla ja kutsun Teidät osallistumaan sähköpostihaastatteluun. Osallistuminen merkitsee ohessa olevan kyselylomakkeen täyttämistä ja palauttamista. Osallistuminen on vapaaehtoista ja luottamuksellista, eikä opinnäytetyössäni ei tulla julkaisemaan vastaajien nimiä. Vastaamiseen kuluu aikaa noin 5–10 minuuttia.

Olen ainut henkilö, joka käsittelee antamianne vastauksia ja käsittelem niitä nimettöminä ja täysin luottamuksellisesti. Mikäli suostutte sähköposti haastatteluun, pyydän palauttamaan oheisen kyselylomakkeen täytettynä 22.3.2023 mennessä sähköpostiosoitteeseen jenna.timonen@edu.polamk.fi.

Opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Internetissä osoitteessa www.theseus.fi.

Ystävällisin terveisin,

Jenna Timonen

Liite 2

Kyselylomake

1. Millaisia aiheita poliisi voisi käsitellä 7–9-vuotiaiden kanssa koulussa?

2. Mitä 7–9-vuotiaiden kanssa työskennellessä on mielestäsi tärkeää ottaa huomioon?

- 1 lk.:

- 2 lk.:

- 3 lk.:

- Yleisesti:

3. Millaisia opetustapoja 7–9-vuotiaiden kanssa voi käyttää?

- 1 lk.:

- 2lk.:

- 3 lk.:

- Yleisesti:

4. Tuleeko mieleesi muuta, mitä haluat aiheeseen liittyen kertoa?

Liite 3

Opas ennalta estävän työn projektityöskentelyyn POLAMK:in opiskelijalle – Kohderyhmänä 7–9-vuotiaat lapset

Jenna Timonen, 2023

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	47
2. PROJEKTITYÖSKENTELY.....	48
2.1 Projektin aloitus	48
2.2 Projektin työstäminen.....	49
2.3 Projektin vierailu.....	52
2.4 Projektin lopussa.....	53
3. EET – KOHDERYHMÄNÄ 7–9-VUOTIAAT	54
3.1 Huomioon otettavia asioita	54
3.2 Opetustavat.....	54
3.3 Esimerkkiaiheita	55
3.4 Muuta aiheeseen liittyvää.....	55

1. JOHDANTO

Tämä opas on suunniteltu Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijalle, joka on mukana ennalta estävän työn projektissa. Tästä oppaasta saat tukea itse projektissa toimimiseen sekä vinkkejä 7–9-vuotiaiden kanssa voi käsiteltäviin aiheisiin, toimintatapoihin sekä heidän kanssaan huomioon otettaviin asioihin.

Poliisiammattikorkeakoulussa projektityöskentely ei ole aivan samanlaista kuin työelämässä, joten tämä opas on niin sanottu “kevyempi versio” ja luotu oman kokemukseni sekä kerätyn tiedon avulla. Opas on siis tarkoitettu ennalta estävän työn projekteihin, joihin sisältyy vierailu. Opas on koottu hankitun tiedon, omien kokemusten sekä yhden EET-projektiraportin pohjalta.

Opas on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa on ohjeistettu toimintaa projektin eri vaiheissa: projektin alkaessa, sitä työstäessä, vierailun aikana sekä projektin lopussa. Toinen osa koostuu kohderyhmän, eli 7–9-vuotiaiden kanssa huomioon otettavista asioista, mahdollisista toimintatavoista sekä esimerkki aiheista, joita poliisi voisi kohderyhmän kanssa käsitellä.

2. PROJEKTITYÖSKENTELEY

2.1 Projektin aloitus

Lista hoidettavista asioista:

- Esittäytyminen
- Projektin tavoite
- Tehtävien jako: Projektipäällikkö, ryhmänjäsen, muut erityistehtävät
- Palaverit projektin aikana

Projektin tavoite

Projektin tavoitteessa voi tulla jo esille eri aiheita, joita projektissa tullaan käsittelemään. Isommassa ryhmässä voi olla haastava suunnitella yhdessä kaikkea, joten on hyvä jakaa ryhmän jäsenet ryhmiin.

Tehtävien jako

Eri projekteissa tarvitaan erilaisia erikoistehtäviä ja tarve jollekin erikoistehtävälle voi ilmaantua projektin edetessä. Alla on listattuna vain muutama erikoistehtävä projektipäällikön ja ryhmän jäsenen tehtävien lisäksi.

- Projektipäällikkö:
  - o Yhteydenpito asiakkaaseen
  - o Projektiryhmän ajan tasalla pitäminen (tiedonvälitys ja avoimuus)
- Ryhmän jäsen
  - o Oman vastualueen (aiheen) hoitaminen
- Sihteeri
  - o Sihteeri kirjaa palavereissa läpikäytyt ja sovitut asiat
- Viestintävastaava
  - o Esimerkiksi mahdollisen materiaalin kuvaaminen vierailun yhteydessä

- Materiaalivastaava
  - o Vastaa projektissa tarvittavan materiaalin listaamisesta, hankinnasta sekä kuljettamisesta
- Projektiraportin kirjoittaja
  - o Projektista palautetaan lopuksi raportti, jossa kuvataan projektin toteutusta. Jos projektiryhmää on jaettu pienempiin ryhmiin toteuttamaan eri osa-alueita, on tietysti jokaisen helpoin kirjottaa oman työnsä etenemisestä. Raporttiin kuitenkin kirjataan myös yleisiä asioita (esim. kuka toimii milläkin vastuualueella, kuinka projektiin käytetyt ajat sovittiin kirjattavaksi ja kokouksien pitäminen). Projekti raporttiin on hyvä liittää myös projektisuunnitelma, joka on hyvä antaa projektiraportin kirjoittajan vastuulle.

Palaverit projektin aikana

Käsittelen tätä aihetta tarkemmin seuraavan otsikon "Projektin työstäminen" alla, kohdassa "palaverit".

2.2 Projektin työstäminen

Lista hoidettavista asioista:

- Viestintä
- Projektisuunnitelma / Projektiraportti
- Käsiteltävät aiheet
- Aikataulut
- Palaverit
- Luvat (Ajoneuvo ja virkapuku)
- Materiaalit

Viestintä

Viestintäkanava: Sopikaa ryhmän kesken viestintäkanava, jota pääsääntöisesti käytätte. Kanavana voi olla esimerkiksi Teams, sähköposti, WhatsApp

Ajan tasalla pitäminen on tärkeää ryhmässä. Jos mieleen tulee esimerkiksi jokin riski projektissa taikka haasteet omalla vastuualueella, on niistä hyvä ilmoittaa muulle tiimille. Tällöin asioihin voidaan miettiä yhdessä ratkaisua, eikä projektin eteneminen pysähdy. Myös asiakkaan kanssa keskustellut asiat ja sieltä tulevat infot on tärkeä kertoa muulle tiimille.

Projektiraportti / Projektiraportti

Projektisuunnitelmassa on hyvä tuoda esille projektin tavoite, kohderyhmän kanssa käsiteltävät aiheet, ryhmän jäsenten vastuualueet, kuinka usein projektiryhmän kokoontuminen järjestetään ja virallinen aikataulu.

- Käsiteltävät aiheet on hyvä jakaa ryhmän jäsenten kesken, jolloin jokaiselle tulee vastuutehtävä
- "Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty"

Projektin päätyttyä projektista tulee palauttaa koko projektiryhmän yhteinen raportti. Raportista käy ilmi muun muassa projektin eri vaiheet ja tulokset. Projektiraporttiin on myös hyvä liittää projektisuunnitelma, jossa kerrotaan jo hyvin pitkälti edellä mainittuja asioita.

Sovitusti raporttiin kirjataan myös projektiin käytetyt työtunnit. Oman aiheen raporttiosuuteen kirjataan oman aiheen tavoite ja päästiinkö siihen, miten aihe rajattiin ja mitä piti ottaa huomioon sekä työn toteutus ja itsearviointia.

Aikataulut

- On hyvä luoda niin sanottuja väliaika tavoitteita, jolloin työn eteneminen taataan ja pysytään aikataulussa
- Etukäteen sovituissa kokouksissa on hyvä käydä läpi mitä kukin on saanut aikaan ja onko muilla ideoita niitä tarvitseville
- Työhön käytetyt tunnit tulee kirjata ylös, sillä saatavat opintopisteet määräytyvät suurimmaksi osaksi työhön käytetyn ajan mukaisesti (1 op = 27 H työtä)

Palaverit

Projekti suunnitelmassa on hyvä tuoda esille, kuinka usein projektiryhmän on tarkoitus pitää palavereja. Palavereja on hyvä pitää esimerkiksi kerran kuukaudessa, eikä niiden tarvitse olla pitkiä. Palavereissa on hyvä käydä läpi, miten kullakin jäsenellä omat tehtävät sujuvat, tarvitseeko apua, ja onko asiakkaalta tullut jotakin erityistoiveita taikka ideoita. Muutenkin projektipäällikön ja asiakkaan välistä keskustelua on hyvä tuoda ilmi muulle tiimille.

Luvat (Ajoneuvo ja virkapuku)

Poliisiajoneuvo: Vierailulle lähtiessä poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan tulee hankkia koululta lupa auton lainaamiseen. Lomake on opinnäytetyön tekohetkellä löytynyt Orientoivien opintojen –Moodle alustalta nimellä “Lupa kuljettaa poliisiajoneuvoa”.

Virkapuku: Virkapukuun liittyvä lupalomake löytyy samalta Moodle-sivulta nimellä “Lupa käyttää poliisin virkapukua opintoihin liittyvässä tilaisuudessa”.

Materiaalit

Jos tarvitset vierailusi aikana materiaalia, hanki se ajoissa ja varaa ylimääräistä jonkin verran. Tee lista mukaan tarvittavista asioista, jotta muistat varmasti vierailuamuna kaiken (laturit, paperit, koneet ym.).

2.3 Projektin vierailu

Lista hoidettavista asioista:

- Riskit
- Hyvät tavat
- Palaute

Riskit

- Liikenneuhkat
- Laitteet eivät toimi (omat koneet varalle, toiminta ilman konetta)
- Säävaraus (ulkona toimiessa otettava huomioon)
- Äkillinen sairastuminen

Hyvät tavat

- Ole ajoissa
- Huomioi lapset
- Ole läsnä ja kuuntele
- Muista tervehdys ja hymy
- Ole esimerkkinä lapsille

Palaute

Kysy vierailun päätteeksi palautetta omasta toiminnasta kohderyhmältä sekä paikalla olleelta / olleilta vastuuhenkilöiltä (esim. Koulun opettaja). Tällöin pystyt kehittämään omaa toimintaasi ja tiedät, kuinka hyvin onnistuit osuudessasi.

2.4 Projektin lopussa

Lista hoidettavista asioista:

- Palautepalaveri
- Projektiraportin palautus ja käytetyn ajan ilmoitus

Palautepalaveri

Projektin lopussa on hyvä pitää loppupalaveri koko projektiryhmän kanssa. Ryhmän vastuuopettajien kanssa on hyvä käydä keskustellen läpi, kuinka projektin teko sujui ja mitä olisi voinut tehdä toisin. Myös opiskelijoiden on hyvä antaa palautetta toisilleen, sillä kysymällä ja antamalla palautetta voit kehittää omaa osaamistasi, sekä auttaa muita kehittämään itseään.

Projektiraportti ja käytetyn ajan ilmoitus

Projektin lopussa tulee palauttaa projektiraportti, johon on kirjattu projektin eri vaiheet ja eteneminen. Myös tulokset kirjataan raporttiin. Projektiraportti palautetaan ohjausryhmän vastuuopettajalle.

Emmi Nieminen on tehnyt opinnäytetyön opiskelijarekrytointiprojektista. Produktina Nieminen oli tehnyt oppaan opiskelijarekrytointiprojektin suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä projektiraportti-pohjan. Kyseinen projektiraporttipohja on erittäin hyvä valmis pohja raportin kirjoittamiseen ja siellä on hyvin listattuna asiat, jotka on hyvä tuoda esille raportissa. Kyseistä pohjaa voi helposti soveltaa ja muokata omaan projektiin sopivaksi.

Projektin parissa käytetty aika tulee myös kirjata ylös. Käytetyt tunnit voidaan ilmoittaa projektiraportissa taikka sovittaessa jollakin muulla tavalla, esimerkiksi erillisellä viestillä. On hyvä merkitä alusta asti kaikkia projektin parissa käytetty aika ylös, jolloin ei tarvitse jälkikäteen miettiä kuinka paljon työaikaa on käyttänyt projektiin. Käytetyt työtunnit vaikuttavat siihen, kuinka paljon opintopisteitä projektissa mukanaolosta saa.

3. EET – KOHDERYHMÄNÄ 7–9-VUOTIAAT

3.1 Huomioon otettavia asioita

- Mahdollinen lukutaidottomuus
  - o Kuvien hyödyntäminen
- Käsitteiden selittäminen
- Varaa aikaa lasten kysymyksille
- Lyhyt keskittymiskyky (ei pelkkää puhumista ryhmän edessä)
  - o Osallista lapsia -> lapsen mielenkiinto säilyy, kun pääsee itse tekemään
- Ei lakipykälää tarkemmin
- Anna esimerkkejä asioihin
- Kannusta ja kehu lasta
- Lapset suoriutuvat annetuista tehtävistä eri aikaan, mitä tekemistä nopeimmille?

3.2 Opetustavat

- Kuvien avulla kertominen
- Lyhyet videot
- 2. lk. ylöspäin lyhyitä tekstejä
- Esimerkkien kertominen
- Ryhmätehtävät (tietovisa)
- Leikit ja pelit
- Tarinat

3.3 Esimerkkiaiheita

- Liikenne
  - o Liikennemerkkit (yksinkertaisimmat / tärkeimmät)
  - o Turvallisuus koulumatkoilla
  - o Yleisimmät kulkumuodot ja turvallisuus niissä
    - Pyöränvalo, kypärä, heijastin, turvavyö, turvaistuin
  - o Tietovisa liikennesäännöistä (ryhmissä? Voi harjoitella ryhmätyötaitoja)
- Ilkivalta, näpistys ja vahingonteko
  - o Mitä mikäkin tarkoittaa?
  - o Mitä seuraamuksia?
  - o Vahingonkorvausvastuu
- Kiusaaminen
  - o Mitä se on?
  - o Seuraukset
- Oppilaiden omat kysymykset
  - o Varaa aikaa oppilaiden omien kysymyksien käsittelyyn

3.4 Muuta aiheeseen liittyvää

- Rohkaise ja kannusta vuorovaikutukseen
- Huomioi lapsi yksilönä

Lähteet

Kettunen, Sami 2009: Onnistu projektissa. 2., uudistettu painos. Helsinki, WSOYpro Oy.

Nieminen, Emmi 2018. Opiskelijarekrytointiprojekti. Theseus. Luettavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/156278/ON_Niemi Luettu 02.01.2023

Poliisiammattikorkeakoulu, Projektikäsikirja 2022, Poliisihallinnon intranet Sinetti. Sisäinen

lähde. Luettavissa: <https://intra.tuve.fi/poliisi/ohjeet-ja->

[maaraykset/normikirjasto/kehittaminen-ja-tutkimus/Sivut/Poliisiammattikorkeakoulun-](https://intra.tuve.fi/poliisi/ohjeet-ja-maaraykset/normikirjasto/kehittaminen-ja-tutkimus/Sivut/Poliisiammattikorkeakoulun-)

[projektikäsikirja.aspx](https://intra.tuve.fi/poliisi/ohjeet-ja-maaraykset/normikirjasto/kehittaminen-ja-tutkimus/Sivut/Poliisiammattikorkeakoulun-projektikäsikirja.aspx) Luettu 24.12.2022.